

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Diplomová práce

**Návrh na optimalizaci doplňkových činností vybrané
neziskové organizace**

Bc. Eva Henzlová

© 2017 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Eva Henzlová

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Návrh na optimalizaci doplňkových činností vybrané neziskové organizace

Název anglicky

Proposal for optimization of complementary activities of non-profit organization

Cíle práce

Cílem práce je vytvoření návrhů řešení, která povedou k optimalizaci stávajících doplňkových činností vybrané nestátní nevýdělečné organizace s dopadem na financování činností organizace.

Metodika

Diplomová práce bude rozdělena do dvou částí. V teoretické části budou uvedeny informace z odborné literatury a jiných zdrojů jako základ pro vytvoření praktické části práce. Na základě získaných dat o stávajících doplňkových činnostech konkrétní nevýdělečné organizace bude provedeno zhodnocení vybraných doplňkových činností organizace. Následně budou vytvořeny návrhy na optimalizaci doplňkových činností s dopadem na financování činnosti organizace.

Doporučený rozsah práce

60 až 80 stran

Klíčová slova

nevýdělečné organizace, obecně prospěšná společnost, hlavní činnost, doplňková činnost, odborné kurzy, kompenzační pomůcky

Doporučené zdroje informací

DOBROZEMSKÝ, V. – STEJSKAL, J. Nevýdělečné organizace v teorii. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2015. ISBN 978-80-7478-799-7.

MAŤÁTKOVÁ, K. – STEJSKAL, J. – KUVÍKOVÁ, H. *Neziskové organizace – vybrané problémy ekonomiky : se zaměřením na nestátní neziskové organizace*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-973-9.

PELIKÁNOVÁ, A. Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky. Praha: Grada Publishing, 2016. ISBN 978-80-247-599-8.

REKTOŘÍK, J. Organizace neziskového sektoru: Základy ekonomiky, teorie a řízení. Praha: Ekopress, 2010. ISBN 978-80-86929-54-5.

RŮŽIČKOVÁ, R. Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně. Olomouc: ANAG, 2011. ISBN 978-80-7263-675-4.

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE, – BOUKAL, P. *Nestátní neziskové organizace : (teorie a praxe)*. V Praze: Oeconomica, 2009. ISBN 978-80-245-1650-9.

Předběžný termín obhajoby

2016/17 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Pavel Štáfek, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra obchodu a financí

Elektronicky schváleno dne 16. 3. 2017

Ing. Helena Čermáková, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 17. 3. 2017

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 23. 03. 2017

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Návrh na optimalizaci doplňkových činností vybrané neziskové organizace" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31.3.2017

Eva Henzlová

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala panu Ing. Pavlu Štáfkovi za jeho cenné připomínky při psaní mé bakalářské práce a dále paní Mgr. Petře Šedivé, vedoucí berounské pobočky nestátní neziskové organizace Centra pro zdravotně postižené a seniory ve Středočeském kraji, za poskytnutí informací a rad pro vytvoření praktické části práce.

Návrh na optimalizaci doplňkových činností vybrané neziskové organizace

Souhrn

Diplomová práce se zabývá návrhem na optimalizaci doplňkových činností vybrané neziskové organizace, jako instituce byla zvolena berounská pobočka obecně prospěšné společnosti Centra pro zdravotně postižené a seniory ve Středočeském kraji.

V teoretické části práce je uvedena historie vzniku neziskových organizací. Je zde vysvětleno rozdělení národního hospodářství, uvedená charakteristika nevýdělečného sektoru a jeho dělení na státní a nestátní neziskové instituce. V práci se lze podrobněji seznámit s fungováním nestátní nevýdělečné instituce - obecně prospěšné společnosti, o její hlavní a doplňkové činnosti a o financování nestátní neziskové organizace.

V praktické části je charakterizována vybraná nestátní nevýdělečná instituce, její fungování, způsoby jakými získává finanční prostředky na svoji činnosti, jaká je její hlavní a doplňková činnost a návrh na optimalizaci vybraných doplňkových aktivit.

V neposlední řadě je uvedeno zhodnocení zvoleného návrhu na optimalizaci doplňkových činností berounské pobočky Centra pro zdravotně postižené a seniory ve Středočeském kraji.

Klíčová slova: nezisková organizace, doplňková činnost, hlavní činnost, osobní asistence, odborná školení, kompenzační pomůcky, klient

Proposal for optimization of complementary activities selected non-profit organization

Summary

The thesis describes the offer for the optimization of complementary activities of non-profit organization, as an institution was chosen Beroun branch of public benefit corporation of the Centre for the disabled and elderly in the Central Region.

The theoretical part is the outline of the history of non-profit organization. There is explaining the division of the national economy, presented characteristics of the non-profit sector and its division at the state and nongovernmental institutions. The work will be more familiar with the functioning of non-profit institutions, charitable organizations, its main and auxiliary activities and funding of nongovernmental organizations.

The practical part is characterized by selected non-profit institutions, its functioning, the way he obtains funds for their activities, what is its main and supplementary activities and proposal for optimization of selected additional activities.

Finally, it is noted evaluate selected project on optimization of complementary activities Beroun branch of the Centre for the disabled and elderly in the Central Region.

Keywords: Non-profit organization, complementary activities, the main activity, personal assistance, professional training, mobility aids, client

Obsah

1	Úvod.....	10
2	Cíl práce a metodika	11
2.1	Cíl práce.....	11
2.2	Metodika.....	11
3	Teoretická východiska	12
3.1	Historie sdružování.....	12
3.2	Neziskové organizace	13
3.3	Charakteristika neziskového sektoru	13
3.4	Rozdělení národního hospodářství dle Pestoffa	15
3.5	Statní a nestátní nevýdělečné organizace	16
3.6	Nestátní nevýdělečné instituce z globálního hlediska	18
3.7	Typické rysy nestátního nevýdělečného sektoru	18
3.8	Členové nestátních nevýdělečných organizací	20
3.9	Problémy v nestátních neziskových institucích.....	20
3.10	Fungování nestátních nevýdělečných organizací	21
3.11	Druhy a zdroje financování nestátní neziskové organizace.....	22
3.12	Finanční prostředky nevýdělečných institucí	28
3.13	Obecně prospěšné společnosti	32
4	Vlastní práce	40
4.1	Centrum pro zdravotně postižené a seniory	40
4.2	Služby Centra pro zdravotně postižené a seniory.....	41
4.3	Financování Centra pro zdravotně postižené Beroun.....	43
4.4	Doplňková činnost Centra pro zdravotně postižené	46
4.5	Návrh na rozšíření doplňkových činností pobočky Beroun	46
4.6	Požadavky k provozování odborných kurzů	57
4.7	Provozování odborných kurzů.....	59
4.8	Příjmy z vykonávání odborných kurzů.....	59
4.9	Roční kapacitní vytíženost odborných kurzů	60
5	Výsledky a diskuze	65
6	Závěr.....	69
7	Bibliografie.....	71
8	Přílohy	74

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Vlastnosti jednotlivých sektorů národního hospodářství	16
Tabulka 2 - Ceny osobní asistence ve všední dny (v Kč/hod.).....	42
Tabulka 3 - Ceny osobní asistence o víkendech a svátcích (v Kč/hod).....	42
Tabulka 4 - Přehled subjektů poskytující finanční pomoc berounské pobožce.....	45
Tabulka 5 - Výnosy ze současného pronájmu kompenzačních pomůcek (v Kč)	49
Tabulka 6 - Výnosy z pronájmu pomůcek při 100% vytíženosti (v Kč)	51
Tabulka 7 - Roční výnos při reálné vytíženosti pronájmu pomůcek (v Kč).....	53
Tabulka 8 - Roční výnos při minimální vytíženosti pronájmu (v Kč).....	54
Tabulka 9 - Přehled ročních poplatků za využívání klubovny (v Kč/rok).....	56
Tabulka 10 - Roční výnosy z odborných školení při 100% vytíženosti	60
Tabulka 11 - Výnosy při minimální vytíženosti kurzů (v Kč).....	62
Tabulka 12 - Výnosy z odborných kurzů při reálné vytíženosti (v Kč).....	63
Tabulka 13 - Přehled výnosu při rozdílné vytíženosti pronájmu pomůcek (v Kč).....	66
Tabulka 14 - Přehled ročních výnosů při rozdílné vytíženosti kurzů (v Kč).....	68

Seznam obrázků

Obrázek 1- Pestoffův trojúhelník.....	15
---------------------------------------	----

1 Úvod

„*Abychom zbohatli materiálně, musíme nejprve zbohatnout v mysli.*“ Tento výrok neznámého autora vysvětluje, z jakého důvodu vznikly a fungují nevýdělečné organizace ve veřejném sektoru. (1)

Neziskové instituce jsou významnou složkou společnosti slučující miliony občanů a nabízející širokou škálu služeb. Působí v mnoha sférách, jako je školství, kultura, ekologie, zdravotnictví, sport; apod. V Čechách mají dlouholetou tradici, Spolky a nadace představovaly významnou část národní, kulturní a politické svobody. Jako příklad lze uvést národní obrození, vznik samostatného Československého státu roku 1918 a sametovou revoluci v roce 1989, která sebou přinesla mnoho reforem. Již v roce 1990 se začala tvořit legislativa pro tyto organizace, vznikl zákon o sdružování občanů č. 83/1990 Sb. Tradice sdružování byla přerušena pouze v dobách totalitních režimů – fašismu a komunismu. Svobodná iniciativa občanů nebyla v této době žádoucí. (1)

V minulosti byly nestátní nevýdělečné organizace nazývány například barokní solidarity, legie, bratrstva, tovaryšstva nebo také cechy či salony. (2)

Do doby než se určila občanská společnost, bylo sdružování předností privilegovaných stavů. Ve starém Římě měli možnost zřídit stavovské a zájmové spolky výhradně svobodní občané. Častokrát šlo o majetné patricije, jež vytvářeli nadace s úmyslem pomáhat talentovaným umělcům své doby. Mezi nejslavnější protagonisty, kteří se proslavili touto aktivitou, byl Gaius Cilnius Maecenas, jež dal základ českému slovu mecenáš.

U neziskového sektoru se lze velmi často setkat s tím, že se spojuje se slovem charita. Pojem pochází z latinského slova caritatem a do dnešní doby se zachoval z bible (2)

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Diplomová práce se zaměřuje na optimalizaci stávajících doplňkových činností vybrané nevýdělečné organizace

Hlavním cílem je vytvoření návrhů řešení, která povedou k optimalizaci současných doplňkových aktivit zvolené nestátní neziskové instituce s dopadem na financování činností organizace.

2.2 Metodika

Diplomová práce je rozdělena na dvě části. V teoretické části je uvedena charakteristika a typické znaky neziskových institucí, podrobněji je tu vysvětlen princip financování. Dále je zde popsáno za jakých podmínek může neziskový sektor provádět doplňkovou činnost a jakým způsobem může využít finance získané z této aktivity. Na základě poznatků z teoretické části je sestavena část praktická. Data uvedena v této části práce, jsou získána na základě znalostí z odborné praxe, sběrem informací v dané organizaci. Takto získaná data jsou podrobena dalšímu zkoumání, na jejich základě jsou navržena opatření, které mají potenciál vést k optimalizaci doplňkových činností zvolené nestátní nevýdělečné instituce.

3 Teoretická východiska

3.1 Historie sdružování

První zmínky o nevýdělečných institucích lze zaznamenat již v 9. století. Vznik sociální starostlivosti se spojuje s aktivitami charitativních institucí. Při činnosti církví se začali rozvíjet i první nadace. Již ve vrcholném středověku byly známy nadace na podporu kostelů. (3)

Od začátku 19. století je zřejmá pomoc spolkové činnosti, jež dovolila zrod mnoha hospodářských ale i osvětových, vědeckých, kulturních a dobročinných spolků. V těchto časech se zrodil rovněž první čtenářský spolek v českých zemích, který vznikl roku 1828 v Radnicích u Rokycan a založil ho buditel Antonín Jaroslav Puchmajer.

Rakouský stát zrod spolků velmi přísně sledoval. Až do roku 1848 platilo, že státní zaměstnanci mají povinnost složit slib o tom, že se nestanou členy tajných spolků. Pouze vladař mohl dát individuálním občanům souhlas s tím, aby měli možnost stát se členem zahraničních učených společností. (2)

Rozmach spolkového života byl ve velké míře radikální a vznikla potřeba upravit ho zvláštním zákonem. V roce 1852 vznikl spolkový zákon č. 253/1852 Sb., říšského zákoníku. Opravdový rozvoj spolků nastal po roce 1867, kdy vznikl liberální spolkový zákon o právu slučovacím platícím do roku 1951. Díky němu bylo legalizováno mnoho, do té doby neformálních studentských spolků (například Sokol, Skaut). V Československu byl zákon o právu slučovacím platný až do komunistického převratu, kdy byl nahrazen zákonem č. 68/1951 Sb., „O dobrovolných organizacích a shromážděních.“ Mezi léty 1948 – 1989 byla tradice spolkového života zrušena z důvodu dvou totalitních režimů. (4)

Spolky, vzniklé před rokem 1951, převedlo Ministerstvo vnitra na společenské organizace v případě, kdy došlo k závěru, že spolek nenarušuje řád komunistické strany. Komunistický režim ovšem na určité společenské organizace kladl významný důraz a občany vybízel k členství. Týkalo se to například Československého svazu mládeže, který měl za úkol zachycovat činnost mladých lidí. Občané se členy těchto organizací stávali častokrát pouze ze strachu ztráty zaměstnání, eventuálně, aby jejich děti mohly studovat na středních a vysokých školách. (2)

Po pádu komunistického režimu v roce 1989 se opět obnovily podmínky pro rozvoj spolkové činnosti a s tím související neziskové organizace. V České republice, celé střední a východní Evropě nastal posun v nahlížení na definici občanská společnost. Již roku 1990 bylo evidováno přes 3 800 občanských sdružení a tři roky poté jich bylo už 21 700. Roku 1990 začala vznikat právní legislativa pro nevýdělečný sektor. (4)

K 1. 1. 2003 vzniklo 14 krajů, na které bylo v plánu přesunout finance pro podporu nestátních neziskových organizací. (2)

3.2 Neziskové organizace

Instituce podporují rozvoj společenského, ekonomického i politického života. Nevýdělečná organizace je pojem, který je běžně používán, avšak není vymezen v žádném právním předpise České republiky. Kdysi dávno byla idea o zákonu popisující nevýdělečný sektor, jeho předmět činnosti, způsob jakým nezisková organizace vzniká, hospodaří, popřípadě jak bude probíhat zdanění. (1)

Název nezisková organizace již pronikl mezi občany a každý si pod tímto pojmem představí něco jiného. Pojmenování má zejména vyjadřovat odlišnost od obchodních a výdělečných institucí. Organizace, které nevznikly se záměrem podnikání, mají povinnost být právnickou osobou. Není možné, aby za nevýdělečný subjekt byla pokládána fyzická osoba. (1)

3.3 Charakteristika neziskového sektoru

Pro nevýdělečné organizace je příznačné to, že svým zaměřením napomáhají k obecnému blahu a svoji aktivitou uskutečňují veřejný zájem. Označení neziskovost nemusí vždy nést význam neprosperujícího subjektu. Výraz lze použít i v případě, že:

- daná činnost s sebou nenese kýžený výdělek tomu, kdo do těchto aktivit vložil finanční prostředky a vkladající osoba tudíž netvůřila zisk,
- účetní zisk nebyl rozdělen mezi vlastníky vložených financí, ale byl aplikován k dosažení peněžních cílů nevýdělečné instituce. Zisk je tvořen službami, které vykonává nezisková organizace prostřednictvím své činnosti.
- daná orgnaizace byla založena za jinými než výdělečnými cíly. Instituce vznikla za účelem dosažení veřejného prospěchu. (6)

V praxi se lze mnohdy setkat s rozdílným pojmenováním pro neziskový sektor. Jako jeden za všechny je možné zmínit název nevýdělečné organizace. Neziskový sektor vznikl se záměrem vykonávání aktivit k užitku těch, kteří měli zájem na jejich založení.

Neziskové instituce jsou jednotkou, která vznikla s cílem výroby výrobků či poskytnutí služeb. Její postavení však neumožňuje, aby tato výroba byla zdrojem zisku pro jednotlivce, kteří ji zřídili, případně ji financují. Neziskové instituce nejsou založeny s primárním cílem vytváření zisku. Je u nich dáván důraz na významnost úspěchů primárního poslání, přičemž velikost výnosů z něj je dáván až na druhé místo. (7)

Organizace jsou schopny získávat své peníze doplňkovou či vedlejší aktivitou. Jedinou restrikcí v této sféře je závazek znovu investovat takto získané peněžní prostředky do hlavní činnosti či rozvoje svého smyslu existence.

Mezi další používané pojmy lze zařadit názvy státní, nestátní či nevládní organizace. Takové pojmenování si klade za cíl určit separaci od státu či vlády, jako zřizovatele instituce. (7)

Státní neziskové organizace zakládá:

- stát,
- kraje,
- obce, eventuálně jejich organizační součásti.

To se týká zejména organizační složky a příspěvkové instituce, jež tyto zařízení zakládají a většinou zajišťují výkon státní správy, či podpory jiných veřejných služeb jako jsou:

- zdravotní služby,
- sociálních služby,
- školství. (5)

V České republice nyní fungují různé typy nevýdělečných organizací:

- nadace – např. Nadace Terezy Maxové, Nadace Naše dítě, Nadace Charty 77,
- nadační fondy – např. Kapka naděje,
- ústavy,
- obecně prospěšné společnosti – Člověk tísni, Kühnův dětský sbor,
- spolky, (8)

3.4 Rozdělení národního hospodářství dle Pestoffa

Pro zobrazení rozdělení národního hospodářství lze využít tzv. Pestoffův trojúhelník, který je pojmenován po svém autorovi, švédském ekonomovi Victoru A. Pestoff.

Geometrický obrazec rozděluje národní hospodářství na čtyři sektory, představující plochu trojúhelníku, kde jsou uvedeny primární bloky, které tvoří zmíněné čtyři sektory. Výhodou takového rozdělení je fakt, že z finálního vzhledu geometrického obrazce lze rozpoznat základní vlastnosti institucí působící v jednotlivých sektorech. (3)

Obrázek 1- Pestoffův trojúhelník

Nestátní nevýdělečné instituce se nachází uprostřed trojúhelníku, z kterého je možné zjistit, že organizace jsou:

- soukromé – vznikly prostřednictvím soukromých osob, nikoliv státu,
- neziskové – nebyly založeny s cílem dosahovat zisku,
- formální – jejich forma je upravena příslušnými právními předpisy. (5)

Celý obrazec prezentuje národní hospodářství, které je odlišeno třemi „řezy“, jež rozdělují trojúhelník z těchto hledisek:

- Formální/neformální sektor – stanoviskem je, zda se jedná o právnickou či fyzickou osobu. Právnické osoby jsou z formálního pojetí upraveny zákony,
- Veřejné/soukromé instituce – jde o to, kdo instituci založil, kdo ji vlastní a provozuje,
- Ziskové/neziskové instituce – důležitý je záměr, s jakým byla instituce založena. (3)

Rozdělení institucí, které působí na individuálních úsecích národního hospodářství lze popsat takto:

Tabulka 1 - Vlastnosti jednotlivých sektorů národního hospodářství

Organizace	Povaha instituce
výdělečná, soukromá, tržní (první sektor)	výdělečné, formální, privátní
nevýdělečná, veřejná (druhý sektor)	nevýdělečná, formální, veřejná
nevýdělečná, nestátní (třetí sektor)	nevýdělečná, formální, privátní
nevýdělečná, domácnosti	nevýdělečná, neformální, privátní

Zdroj: Rektořík Jaroslav – Organizace neziskového sektoru, 2010

Tabulka zobrazuje vlastnosti a povahu jednotlivých sektorů národního hospodářství.

3.5 Statní a nestátní nevýdělečné organizace

Neziskové organizace nebo jinak řečeno třetí sektor lze dělit na státní a nestátní neziskové instituce.

3.5.1 Státní nevýdělečné organizace

Subjekty přispívají svojí činností na výkon veřejné správy, vykonávají veřejně prospěšné úlohy státu a územních samosprávných celků. Jejich cílem je napomáhat zabezpečení výkonu veřejných statků a služeb. Za veřejné služby lze považovat aktivity,

umožňující obyvatelům provádět primární životní a sociální služby. Podmínkou je nevylučitelnost a dostupnost všem.

Státní neziskové organizace pracují na obdobných zákonitostech, jako nestátní nevýdělečné instituce. Naprostou odlišností je způsob financování. Příspěvkové instituce získávají pravidelně každým rokem finance ze státního rozpočtu, který je tvořen z daní, prostřednictvím ministerstev či místních úřadů. Státní neziskové instituce vede veřejná správa a rozhodnutí probíhá veřejnou volbou, zároveň také podléhá veřejné kontrole. Handicapem těchto organizací je jejich závislost na zakladateli. Státní nevýdělečné organizace si velmi dobře uvědomují, že peněžní pomoc ze státního rozpočtu nemusí trvat navždy a je jen otázkou času, kdy státní správa a samospráva nahradí stávající způsob jejich podpory. Z tohoto důvodu začínají organizace provádět průzkum trhu, vytvářet vztahy s veřejností a zaměřují se na fundraising, tedy na aktivity, jež mají potenciál jim přinést dodatečné peněžní prostředky. Zároveň nezapomínají na vytváření vztahů s dárci či sponzory, kteří by v budoucnosti mohli instituci finančně pomoci. (10)

3.5.2 Nestátní nevýdělečné organizace

Instituce mají soukromý charakter, jejich založení je výsledkem soukromé činnosti fyzických či právnických osob. Hlavní aktivitou soukromých neziskových organizací je veřejně prospěšná činnost. Podnikatelské aktivity lze zastávat pouze jako doplňkovou činnost, s cílem podpory hlavní činnosti. Z hlavní činnosti lze produkovat zisk, který je společně se ziskem z vedlejší aktivity aplikován k financování primární veřejně prospěšné činnosti.

Nestátní neziskové instituce získávají finance na svůj provoz ze soukromých zdrojů. Především od fyzických nebo právnických osob, které se rozhodly vložit své finance k podpoře neziskové organizace, aniž by očekávaly peněžní náhradu. Neziskové instituce fungují na principu otevřeného trhu. Finanční prostředky, které si sami neobstarají či nevýdělečují ze své činnosti, nemají. (10)

3.6 Nestátní nevýdělečné instituce z globálního hlediska

Neziskový sektor je možné dělit z hlediska odlišných účelů do různých aspektů, mezi ty nejdůležitější patří:

- nevýdělečné organizace z globálního hlediska
 - organizace veřejně prospěšné - ty jsou zakládány s cílem poslání, které se opírá o vytváření veřejných a smíšených statků, které představují uspokojení požadavků veřejnosti, jako příklad lze uvést Český červený kříž.
 - organizace vzájemně prospěšné – vznikají se záměrem vzájemné pomoci skupin občanů, kteří mají společný zájem. Jejich cílem je uspokojování vlastního prospěchu. Veřejná správa se zaměřuje na to, aby se to týkalo těch zájmů, jež nejsou v rozkolů s užitkem jiných občanů či právnických osob. Jedná se o provádění aktivit v kultuře, o profesní zájmy, ochranu zájmů skupin, například Sokol. (7)
- nevýdělečné organizace dle zřizovatele
 - státní nevýdělečné instituce – zřizovatelem je stát, obec, kraj. Jde tu zejména o organizační složky a příspěvkové instituce, jež zajišťují výkon státní správy a zabezpečují veřejné služby, například školství, zdravotnictví a sociální služby.
 - nestátní (soukromé) neziskové instituce – zřizovatelem jsou občané. Týká se především spolků, ústavů a nadací. Ti zajišťují obdobné služby jako státní nevýdělečné instituce. Veškeré subjekty vznikají a jsou spravovány zvláštním zákonem, který upravuje jejich vznik, zánik a postup řízení. (7)

3.7 Typické rysy nestátního nevýdělečného sektoru

Jedná se o mezinárodně uznávanou charakteristiku soukromých nevýdělečných institucí. Nevýdělečné organizace jsou chápány jako souhrn institucí, které fungují uvnitř státních kultur, ale přispívají veřejným zájmům.

Mezi pět hlavních atributů, podle kterých jsou stanoveny nestátní neziskové organizace, patří:

- institucionalizovanost – mají určitou institucionální skladbu, bez zřetele na to, zda jsou formálně eventuálně právně evidovány,
- soukromost – jsou institucionálně odloučeny od státní správy a nejsou jí podřízeny. Tím se míní fakt, že organizace nemají možnost dosáhnout na značnou pomoc od státu a ve správě nemohou působit státní úředníci. Důležitou skutečností je, že základní struktura těchto institucí je soukromá,
- neziskovost – u těchto organizací nedochází k přerozdělení výnosů, vzniklých z aktivit organizace. Tím je míněn fakt, že nelze přerozdělit zisky z aktivit instituce mezi vlastníky eventuálně mezi vedení organizace. V případě, kdy organizace produkuje zisk, mají povinnost veškerý výtěžek použít na předmět poslání organizace,
- samosprávnost a nezávislost – organizace jsou opatřeny vlastními metodami a postupy, jež mají možnost kontroly svých aktivit. Tím se rozumí skutečnost, že nevýdělečné instituce nejsou řízeny z venku, ale mají možnost regulovat samy sebe. Nejsou kontrolovány státem, ani jinou organizací stojící mimo ně,
- dobrovolnost – využívají dobrovolný zájem na svých aktivitách. Dobrovolnost je možné vyjádřit vykonáním:
 - finančně neohodnocenou pomocí pro neziskovou organizaci,
 - prostřednictvím darů, apod. (9)

Další vlastnost, kterou je možné zmínit:

- veřejná prospěšnost – pomáhá k veřejnému dobru a snaží se o dobro lidí, jistých seskupení nebo společnosti jako celku. (7)

Výše zmíněná charakteristika nevýdělečného sektoru ovšem není jednoznačná. Je nezbytné ji diferencovat od institucí, jež jsou vzájemně prospěšné. V reálném životě to je velmi pracné, jelikož často záleží jen na úhlu pohledu hlavní aktivity instituce. (5)

3.8 Členové nestátních nevýdělečných organizací

Nevýdělečné instituce, jež jsou formovány sdružováním občanů na členském podkladě, jsou nově od 1. 1. 2014 spolky. Mezi příslušníky spolků lze zařadit až polovinu dospělého obyvatelstva¹.

Ne vždy bylo číslo takto vysoké, ještě v roce 2004 činil počet členů pouhou jednu třetinu obyvatelstva. Za jeden z důvodů rapidního navýšení lze považovat zvýšení povědomí veřejnosti o působení a obecné prospěšnosti nestátních nevýdělečných organizací. Lidé začali vyhledávat a navštěvovat spolky a efektivně tak využívat svůj volný čas, zvýšila se i vzdělanost obyvatelstva, především střední vrstvy, která podporuje činnosti v nestátních nevýdělečných institucích.

Na rozvoj neziskových organizací se zaměřuje centrum neziskových institucí. K jeho primárním cílům se řadí profesionalizace aktivit nevýdělečných organizací a podpora jejich vzájemné spolupráce. (18)

3.9 Problémy v nestátních neziskových institucích

Nestátní nevýdělečné organizace se i přes svoji dlouholetou tradici neustále střetávají s různými obtížemi, především s nedostatkem peněžních prostředků a nízkou mírou efektivnosti své práce. Zmíněné problémy jsou zapříčiněny nedostatečným odborným vzděláním zaměstnanců a dále příliš komplikovanou legislativou. (7)

Mezi největší obtíže nevýdělečných organizací patří:

- absence určení veřejné a vzájemné prospěšnosti,
- absence množství způsobilých manažerů,
- nedostatečný počet dobrovolníků,
- nedostatečná finanční rovnováha většiny nevýdělečných institucí,
- častá závislost neziskových organizací na finanční podpoře Evropské unie,
- tlak ke zvyšování vlastních zdrojů – samofinancování neziskových organizací. (7)

¹ cca 47 %

3.10 Fungování nestátních nevýdělečných organizací

V červnu roku 2016 činil v České republice počet nestátních neziskových organizací více než 120 000.

Nevýdělečný sektor čerpá významnou část peněz k podporování svých činností uspořádáním akcí, jež jsou určeny pro veřejnost. Mezi nejznámější akce lze zařadit „Běh pro paraple“, který byl uspořádán na podporu zdravotně postižených sportovců, či akce „Pomozte dětem“, která pomáhá znevýhodněným a ohroženým dětem do 18 let. Další akce, které je možné zmínit, jsou „Bílá pastelka“ a „Světluška“, které dávají dohromady peněžní prostředky a informují společnost o tom, jak se žije nevidomým lidem. Jedna z nejznámějších a nejdéle trvajících akcí je pořádání předvánočních adventních koncertů. (18)

K fungování nestátní nevýdělečné organizace jsou nezbytné peníze. Jejich zabezpečení je primárním cílem financování, za něž je zodpovědný management (především u menších jednotlivců) či zainteresovaný zaměstnanec, tzv. fundraiser (u větších subjektů).

Jedná se o zásadní otázku, k jejímuž vyřešení mají nestátní nevýdělečné instituce povinnost formovat taktiku, jež dlouhodobě (v ideální situaci trvale) směřuje k podpoře peněžními zdroji. Nevýdělečný sektor je nucen produkovat takovou taktiku, směřující na subjekty, které sice nebývají adresáti služeb nevýdělečného sektoru, mají však zájem se v jistém směru podílet na jejím záměru. (2)

Financování nestátní neziskové organizace celkem zahrnuje:

- a. výše zmíněné zabezpečení peněžních prostředků nezbytných k hladkému chodu nestátních nevýdělečných organizací, jež vykonávají úkoly,
- b. správa povinností neziskových organizací,
- c. vedení prostředků nestátního nevýdělečného sektoru,
- d. finanční rozbor a záměr,
- e. risk management. (2)

3.11 Druhy a zdroje financování nestátní neziskové organizace

Vznik soustavy peněžních zdrojů je pro nestátní nevýdělečné instituce jejich výhledovým taktickým předsevzetím. Vzhledem k této skutečnosti je nezbytné zmínit vícezdrojový ráz. Tento fakt obvykle směřuje ke spojení financování ze soukromých, ale i veřejných pramenů, přičemž všechny nestátní nevýdělečné instituce musí usilovat o nejpříznivější kombinaci možných peněžních zdrojů. (2)

3.11.1 Veřejné financování

Veřejné financování zajišťují:

- a. organizace státní správy,
- b. samosprávy.

Organizace státní správy se týká financování nestátních nevýdělečných organizací z veřejných zajištění ve sféře státní dotační politiky. Profil státní dotační politiky je nezbytný údaj pro nestátní neziskový sektor, vzhledem k optimalizaci jejich možných kapitálových zdrojů. (2)

Hlavní oblasti státní dotační politiky

Mezi jednotlivé oblasti státní dotační politiky patří:

- *poskytování sociálních služeb,*
- *ochrana a podpora zdraví (senioři, zdravotně postižení),*
- *zapojení do programů EU,*
- *rozvoj, podpora, prezentace kultury,*
- *podpora rovných příležitostí mužů a žen,*
- *rozvoj sportu a tělovýchovy,*
- *podpora fungující rodiny,*
- *rozvoj dobrovolnické služby,*
- *národnostní a etnické menšiny,*
- *péče o ohrožené a problémové skupiny obyvatel,*
- *pomoc řešení mimořádných a krizových situací,*
- *bezpečnost provozu. (2)*

Současná prvenství vymezuje vláda České republiky daným ustanovením, která přijímá každý rok. V případě, kdy nevýdělečný sektor rozvíjí nejméně jedno z výše zmíněných odvětví, má jistotu dosažení dotace z veřejných zdrojů. (2)

Nestátní nevýdělečná instituce se však nezaměřuje jen na dotace. Eventuality veřejných zdrojů jsou mnohem rozsáhlejší, obsahují:

- *zdroje související se zadáním veřejné zakázky,*
- *zdroje vyplývající ze smluv o poskytování služeb,*
- *ostatní zdroje. (2)*

Další možností je financování nestátního nevýdělečného sektoru z krajských, městských a obecních rozpočtů, jejichž důležitost se s decentralizací samosprávy zvyšuje.

Důležitým zdrojem financování jsou tyto rozpočty především pro nestátní nevýdělečné instituce regionálního významu. (2)

3.11.2 Samofinancování

Neziskové organizace jsou samofinancovány:

- prodejem vlastních výrobků,
- služeb,
- peněžních investic,
- pronájmem majetku.

Čím je vyšší míra samofinancování, tím je vyšší rozsah nezávislosti nevýdělečného sektoru. Nezávislost se netýká pouze peněžní stránky, ale i nezávislosti v rozhodování.

Kladnou stránkou samofinancování je možnost volného nakládání s financemi, které si nevýdělečná instituce vydělala vlastním úsilím. Organizaci nemůže nikdo udávat povinnost, jakým způsobem naložit s těmito penězi ani stanovovat termín jejich vyúčtování. Mezi další výhody je možné zařadit větší plynulost toku peněžních prostředků do neziskové instituce. Tok příjmů lze efektivněji plánovat a usměrňovat, nežli očekávané termíny připsání dotací od státních či soukromých subjektů. (7)

U výhod je nutné zmínit také pozitivní psychologický efekt, který plyne ze samofinancování. Tím je:

- zvýšení sebevědomí zaměstnanců – způsobilost produkovat vlastní příjmy k naplňování cílů neziskové organizace, navyšuje sebevědomí zaměstnancům organizace a přináší pozitivní vliv na následující pracovní úsilí,
- ovlivnění sponzorských darů – mnoho dárců pozitivně oceňuje úsilí nevýdělečných institucí vytvářet vlastní příjmy, to může představovat jejich následné rozhodování o poskytnutí sponzorského daru. (7)

3.11.3 Fundraising

Fundraising představuje aktivní působení nevýdělečného sektoru s cílem získání externích peněžních či jiných zdrojů k obecně prospěšné aktivitě institucí či jednotlivců od cizích osob. (7)

Termín fundraising vychází ze spojení dvou slov: fund = zásoba, zdroj, kapitál a raise = pozvednout, založit, získat. Fundraising nepředstavuje pouhé získávání finančních prostředků, které jsou nezbytné pro fungování neziskové organizace. Významnou funkci představuje dovednost oslovovat a přinášet nevýdělečné instituci další nové jedince, příznivce, dárcy a přátele. Jedná se o odborně řízený periodický postup žádostí o peněžní nebo časovou pomoc a její akceptování. (19)

Nejvyžívanější prostředek, pomocí kterého je možné oslovovat případné dárcy je e-mail. Je nezbytné se při oslovování zaměřit i na detaily, mezi které patří:

- volba adresáta,
- čas zaslání zprávy,
- vhodně zvolená příloha e-mailu,
- náležité oslovení potenciálního dárce. (19)

3.11.4 Financování z privátních zdrojů

Financování ze soukromých zdrojů umožňují:

- a. individuální dárci,*
- b. firemní dárci,*
- c. tuzemské i zahraniční nadace. (2)*

Individuální dárcovství

Tato sféra je podstatným odvětvím, u něhož je nezbytné strategické pokrytí. Nestátní nevýdělečné instituce jsou nuceny neustále promýšlet způsob oslovení veřejnosti tak, aby se změnila na „sympatizující veřejnost“. Důležitou věcí je zde databáze jmen, jež jsou v seznamu potencionálních dárců. Nevýdělečný sektor má v tomto směru povinnost jednat dle zákona č. 177/2001 Sb., o ochraně osobních údajů. (2)

Vzhledem k výše zmíněnému zákonu má nestátní nevýdělečný sektor jako správce dat povinnost:

- a. určit cíl, za kterým jsou osobní data zpracována,
- b. vymezit nástroje a postupy zpracování osobních dat,
- c. kontrolovat pravdivost a správnost osobních údajů ve shodě se zákonem č. 177/2001 Sb., o ochraně osobních údajů,
- d. v případě, kdy zjistí, že jsou data nesprávná či nepravdivá, má povinnost je blokovat a bez přebytného oddalování sjednat nápravu,
- e. v situaci, kdy data není možné opravit či doplnit, má nevýdělečný sektor povinnost a data odstranit,
- f. soustřeďovat pouze osobní data, která se shodují se vymezeným cílem,
- g. evidovat osobní údaje jen po čas, který je nutný k záměru jejich zpracování. Po uběhnutí této doby je možno osobní data uschovat jen ke statistickým, vědeckým a archivnickým záměrům,
- h. nevýdělečný sektor nemůže evidovat data pod záminkou jiného cíle či jiné aktivity v případě, kdy k tomu zvláštní zákon nesvolí,
- i. zpracovat osobní data jen za cílem, za kterým byla shromážděna. (2)

Oslovování individuálních dárců

Nevýdělečný sektor ve většině případů přistupuje k plošnému způsobu oslovení veřejnosti pomocí:

- letáků,
- časopisů,
- tiskové konference,
- rozhovory ve sdělovacích prostředcích,
- výroční zprávy. (2)

Jednotliví dárci, kteří souhlasili s poskytnutím prvního daru, se zpravidla dostanou do užší evidence konkrétní neziskové instituce za účelem udělat z nich regulérní darce. Těmto osobám poté nevýdělečné organizace zasílají pozvánky na akce, které jsou pořádány daným nevýdělečným sektorem. Další variantou je zaslání výroční zprávy i s vyúčtováním poskytnutých darů jednotlivým dárcům. Transparentnost ekonomiky nevýdělečné instituce je pro možné opakování dárcovství významná.

U regulérních dárců je pro nevýdělečnou organizaci jedním z nejvhodnějších způsobů bezhotovostní převod. Zadaný trvalý příkaz stornuje darce zpravidla pouze ve výjimečných případech jako je kupříkladu ztráta důvěry. Těmto důvodům má možnost nestátní nevýdělečný sektor zavčas předcházet.

U dárců, kteří chtějí instituci věnovat významnější částku, například odkáže-li klient nevýdělečné instituci v závěti veškerý svůj majetek, má organizace povinnost jednat opatrně a pečlivě prozkoumat pohnutky darce. Jako příklad lze uvést situaci, kdy má darce špatné vztahy s rodinou a darem má záměr ji potrestat či ochudit o dědictví. Za takových okolností není možné, aby nevýdělečná organizace dar přijala. (2)

Dárcovství nemusí znamenat pouze poskytnutí finanční pomoci, za dar je možné považovat i věcné dary jako jsou určité druhy výrobků nebo nehmotný dar v podobě poskytnutí určité služby pro neziskovou organizaci se slevou eventuálně zdarma. (20)

Veřejné sbírky

Cílem je získávání a shromažďování dobrovolné finanční pomoci od předem nestanovené skupiny přispěvatelů k již předem určenému veřejně prospěšnému cíli. To se týká:

- humanitárního nebo charitativního rozvoje,
- podpory vzdělávání,
- tělovýchovy či sportu,
- ochraně kulturních památek tradic nebo životního prostředí. (20)

Sbírka se nemůže konat s cílem, který je v rozkolu se zabezpečením státu, prevencí veřejného pořádku, obranou majetku, ochranou práv a svobod druhých. Za veřejnou sbírku lze považovat pouze finanční prostředky, ne věcné dary. Není možné za ni označit peněžní nástroje, které poskytla některá z politických stran či hnutí.

Významným znakem veřejné sbírky je fakt, že sféra přispívatelů musí být nepřesná, tedy takový počet, jež není předem jasný.

Má ji možnost uskutečnit jen právnická osoba, která má sídlo na území České republiky či obec nebo kraj. V žádném případě ji nesmí vykonat fyzická osoba. Nejzašší doba konání jedné sbírky činí 3 roky. Následující sbírka uskutečněna za stejným cílem a musí být otevřena až po řádném vyúčtování té předcházející. (2)

Veřejnou sbírku je možné vykonávat prostřednictvím:

- prodeje vstupenek,
- pokladniček,
- prodeje předmětů,
- pronájmemu telefonní linky,
- sběracích listin,
- shromažďování příspěvků na předem určeném zvláštním bankovním účtě. (2)

Firemní dárcovství

Firemní dárcovství nemusí vždy představovat pouhé jednorázové poskytnutí peněžních zdrojů neziskové instituci. Firmy mají možnost poskytnout organizaci i věcné dary, popřípadě nabízet zdarma či se slevou své služby neziskové organizaci. (20)

Nevýdělečný sektor má povinnost sledovat cíle, které přiměli firemní dárci k podpoře dané instituce. Tyto cíle totiž nepředstavují vždy pozitivní záměr. Management nestátní nevýdělečné instituce má povinnost vyhodnocovat složení stanovených cílů a určit záměr každého z nich.

Podniky vede ke spolupráci s neziskovými organizacemi především možnost daňových odpočtů, které uspokojují ředitele firmy. Naopak u vybraných podniků je podpora neziskového sektoru otázkou tradice, jež plyne z víry zúčastněných. Rozhodující přístup spolupráce s nevýdělečným sektorem je možné zaznamenat zvláště u zahraničních majitelů. (2)

Sponzoring

Sponzoring představuje finanční či jinou formu podpory činností, jež je možné využít ke komerčním účelům. Jedná se o pomoc nevýdělečným institucím ze strany

podnikatelů. Spojitost mezi sponzorem a podporovanou nestátní neziskovou organizací vzniká na základě sponzorské smlouvy. (21)

Rozdílem oproti dárcovství je očekávání jisté protihodnoty ze strany sponzora. Tím se nejčastěji rozumí jeho zviditelnění, sponzor si většinou klade určité podmínky. Jednou z těch nejčastějších je umístění loga své firmy na internetové stránky nevýdělečné organizace, kterou podnik finančně podporuje, na výrobky vytvořené neziskovým sektorem, ale i na výroční zprávy.

Záměrem sponzoringu je proniknutí do širšího povědomí veřejnosti a získání nových zákazníků. Kvůli tomuto úmyslu se objevuje nejčastěji ve sportovním odvětví. Jiné oblasti, kde nestátní neziskové instituce působí nejsou zpravidla tak přitažlivé, jelikož ve většině případů nespolupracují se sdělovacími prostředky. (2)

3.12 Finanční prostředky nevýdělečných institucí

Následující odstavec popisuje peněžní zdroje, z kterých mají možnost získávat finanční prostředky jednotlivé nevýdělečné instituce, aniž by se posuzovalo, zda se jedná o státní či nestátní organizaci. (5)

Nejprve je nutné finanční prostředky rozčlenit do tří skupin dle povahy zdrojů:

- vlastní zdroje – jedná se o peníze, jež jsou v kompetenci neziskové organizace, většinou je poskytují členové, eventuálně je má instituce možnost získat vlastní činností. Důležitý je fakt, že vlastní zdroje se poskytují nenávratně,
- cizí zdroje – instituce je vlastní pouze určitou dobu a po uplynutí času je musí vrátit zpět,
- veřejné zdroje – organizace je získává z veřejných rozpočtů a fondů, patří sem granty, dotace atd.,
- potenciální zdroje – takto se označují finance, jež jsou schopny organizace obdržet ze svého okolí k podpoře své činnosti. Týká se to peněz, které jsou poskytovány z veřejných rozpočtů k organizaci dětí a mládeže či dary soukromých osob. (7)

3.12.1 Vlastní zdroje

Vlastní zdroje jsou nezbytné a instituce je schopna je přímým způsobem ovlivňovat. Nezisková organizace může stanovit i velikost členských příspěvků či rozhodnout o

pronajmutí svého majetku. Vlastní zdroje mohou neziskové instituce použít dle svého mínění. Z nich je možné vytvářet rezervu do budoucna k navýšení rozpočtu organizace či na konkrétní, předem určený cíl. (5)

Do vlastních zdrojů lze zařadit:

- členské příspěvky,
- příjmy z hlavních i doplňkových činností,
- příjmy z podnikání.

Členské příspěvky

Členské příspěvky představují pravidelný příjem většiny nevýdělečných institucí vznikající na základě členství. Povinnost hradit tyto závazky vzniká členům instituce ze stanov či statutu. Jejich velikost určuje příslušný orgán. Dle zákona o daních z příjmů č. 586/1992 Sb., § 19 odst. 1 písmeno a) jsou osvobozeny od daně, v případě, kdy jejich úhrada vychází ze stanov či statusu, zřizovacích či zakladatelských listin.

Na druhou stranu dle zákona o daních z příjmů č. 586/1992 Sb., § 25 odst. 1 písmeno zo) není tento typ výdaje pro poplatníka tohoto druhu poplatku daňově uznatelným nákladem. (7)

Doplňková činnost

Nevýdělečné organizace provozují vedle své hlavní činnosti i činnost doplňkovou, v rámci které provádí celou řadu činností. Mezi ně lze zařadit různé služby, poskytování poradenství, pronajímání hmotného majetku a to vše za účelem získání dalších financí na svoji existenci. (7)

Nevýdělečný sektor mnohdy vlastní majetek, který je kromě jeho primárního účelu používán k dosažení dodatečných prostředků. Mezi ty nejznámější lze zařadit pronájem tábořišť, sportovních ploch eventuálně využívání kluboven nebo domů jinými institucemi. V doplňkové činnosti je možné najít mezi vlastními zdroji i příjmy z poskytnutí služeb. Nejčastěji se jedná o zřízení reklamy podnikatelům, kteří organizaci finančně podporují. (7)

Doplňková činnost představuje efektivní příležitost, jakou může nevýdělečná organizace docílit zlepšeného výsledku hospodaření, tento výsledek poté představuje jeden ze zdrojů finančních prostředků instituce. Získané peníze může nezisková

organizace použít pouze k rozvoji své primární činnosti, výjimku tvoří zřizovatel, který může rozhodnout o jiném způsobu využití financí instituce. (1)

Podnikání

Nový občanský zákoník, zákon č. 89/2012 Sb., v § 420 odst. 1 vymezuje pojem nikoliv podnikání samé, ale podnikatele jako osobu podnikající takto: *„Ten, kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele.“* (4)

Charakter aktivity co by podnikání/nepodnikání se určuje pro každou činnost zvlášť, není přitom rozhodné, jestli výsledkem hospodaření, který instituce vykazuje jako celek, je zisk či ztráta.

Podnikáním v nestátních nevýdělečných institucích je například:

- provozování reklamy (šíření),
- pronájem prostor,
- pořádání výstav, koncertů či jiných aktivit s cílem zisku,
- pořádání vzdělávacích seminářů s cílem zisku,
- prodej nakoupených či vyrobených předmětů,
- pravidelné konání zájezdů, táborů atd. s cílem zisku.

Neziskové instituce mají možnost vykonávat podnikatelskou činnost s podmínkou živnostenského oprávnění. V rozsahu podnikatelských aktivit neexistují restrikce, je však nutné dbát na to, aby podnikání nebylo rozsáhlejší nežli hlavní nezisková aktivita. Zisk výdělečné činnosti podléhá dani z příjmů. (22)

3.12.2 Cizí zdroje

Nevýdělečný sektor může cizí zdroje vlastnit pouze po určitý čas a po uplynutí doby má povinnost je odevzdat zpět věřiteli i se započítáním úroků. Mezi poskytovatele služby lze zařadit banky. Jedním z negativ tohoto druhu financování jsou vysoké úroky, jenž musí dlužník zaplatit, dále zde vzniká riziko nedostání svým závazkům. Z tohoto důvodu by se mělo používání cizích zdrojů neziskovými organizacemi omezit jen na nezbytné případy. (5)

3.12.3 Veřejné zdroje

Těmito zdroji se rozumí příjmy z veřejných rozpočtů a fondů. Jejich rozdělováním mezi nevýdělečné instituce jsou pověřeny orgány státní správy či samosprávy. Mezi zdroje lze zařadit:

- granty – účelová peněžní pomoc na veřejně prospěšný záměr neziskové organizace,
- dotace – jedná se poskytnutí finanční podpory nejčastěji ze státního rozpočtu, není zde nutné vždy udávat účel dotace. Dotace jsou vypláceny příslušné nevýdělečné instituci, která poskytla službu. (23)

3.12.4 Potenciální zdroje

Za tyto zdroje je možné označit veškeré prostředky, ze kterých může nevýdělečný sektor potenciálně obdržet a využívat finance ke své činnosti. Jedná se o nenárokové finance, jež lze obdržet díky žádostem či projektům od veřejných organizací, soukromého sektoru jednotlivců eventuálně od podnikatelského subjektu.

Peněžní zdroje je ve většině případů nutné použít na předem domluvený účel a na zvolené druhy nákladů. V situaci, kdy finanční pomoc nepředstavuje celou částku nákladů projektu nebo akce, nevýdělečný sektor má povinnost se určitou sumou spolupodílet na nákladech. Po skončení je nezbytné poskytovatele finanční pomoci informovat, například vyúčtováním včetně závěrečné zprávy o použití peněžních prostředků. (5)

Jedná se o:

- *příspěvky ze zdrojů Evropské unie,*
- *dotace ze státního rozpočtu přímé,*
- *dotace ze státního rozpočtu nepřímé,*
- *příspěvky územních samospráv (krajů a obcí),*
- *příspěvky od nadací a nadačních fondů,*
- *firemní dárcovství,*
- *individuální dárcovství.*

V reálném životě se lze setkat s tím, že různé organizace tyto finanční pomoci nazývají různými výrazy, jež však nestanovují jejich právní formu. Jako jeden za všechny lze uvést pojem „grant“. Tento termín obsahuje dotaci, příspěvek obce či dar. Je proto

nezbytné, aby si nevýdělečná instituce vždy přečetla smlouvu o poskytnutí financí a na základě toho stanovila správný druh zdroje. Důvodem je specifický daňový dopad každé z forem peněžní pomoci. (5)

3.13 Obecně prospěšné společnosti

Obecně prospěšné společnosti jsou dle zákona č. 68/2013 Sb., o změně právní formy občanského sdružení na obecně prospěšnou společnost, právnickou osobou, která se řadí mezi nestátní nevýdělečné organizace. (1)

Instituce je založena se záměrem poskytování obecně prospěšných služeb pro společnost v odvětví:

- sportu,
- kultury,
- sociální péče,
- ochrany zvířat.

A to komukoliv a za shodných podmínek, které mají povinnost být předem zveřejněné. (1)

Právní řád dal možnost vzniku těchto organizací s účinností k 1. 1. 1996 zákonem č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech. Roku 2010 byl původní zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů výrazným způsobem novelizován. Od 1. 1. 2014 již nelze nové obecně prospěšné společnosti založit. Zákon č. 248/1995 Sb. nahradila nová právní úprava, Zapsaný spolek. Právní formu zavedl nový občanský zákoník. Cílem změny je klást větší důraz na spolkovou činnost a členskou povahu spolků.

Stávající společnosti, které vznikly před 1. 1. 2014, obdržely tři roky, aby uvedly své základní dokumenty a postupy fungování do shody s novou právní úpravou. V situaci, kdy nebudou schopny právní uspořádání splnit, nový občanský zákoník umožňuje jejich transformaci na nové formy, či sociální družstvo. Obecně prospěšným společnostem je umožněna transformace kdykoliv. (11)

Založit obecně prospěšnou společnost před 1. 1. 2014 mohli:

- fyzické osoby,
- právnické osoby,
- stát,
- územní samosprávné celky.

Zákon o obecně prospěšných společnostech č. 248/1995 Sb., určoval podobně jako u ostatních právnických osob dvoufázový vznik těchto společností. První etapou byl vznik. Společnost vznikla sepsáním zakladatelské smlouvy, která je registrována v rejstříku obecně prospěšných společností u rejstříkového soudu. Do listiny bylo nutné uvést identifikační údaje o společnosti, druh obecně prospěšných služeb, které bude vykonávat, popřípadě jejich cenu či metodu jejího určení.

Nezbytné je uvést též řídicí orgány – ředitele, členy dozorčí rady a odměňování atd. Společnost vznikla dnem, kdy byla zapsána do rejstříku obecně prospěšných společností, který vede rejstříkový soud. Obecně prospěšné společnosti vznikaly zvláště v sociální sféře (domovy důchodců, sociální ústavy, atd.) s cílem vykonávání obecně prospěšných služeb za předem určených a pro veškeré uživatele shodných podmínek. Výsledek hospodaření není možné využít ve prospěch zakládajících osob či zaměstnanců obecně prospěšné společnosti, ale je nutné ho vždy použít k výkonu služeb, za kterými byla společnost založena.

Instituce sestavuje v souladu se zákonem 563/1991 Sb., o účetnictví výroční zprávu, kterou musí uložit do sbírky listin v případě, kdy zakladatel neukládá její další zveřejňování.

Financování obecně prospěšné společnosti zajišťují:

- dotace ze státního rozpočtu,
- rozpočty územních samosprávných celků,
- státní fond,
- příspěvky a dary od fyzických a právnických osob,
- vlastní činnost,
- hospodářská činnost. (2)

Obecně prospěšná společnost má možnost mimo svoji hlavní činnosti vykonávat i doplňkové aktivity s cílem efektivnějšího využití prostředků. V žádném případě nesmí poskytováním doplňkových činností dojít k restrikci provádění aktivit, za kterými byla obecně prospěšná společnost zakládána. Doplňkovou činnost lze vykonávat za předpokladu splnění platných právních podmínek a za žádných okolností se organizace nesmějí zúčastnit podnikání jiných osob. (1)

Společnosti zanikají zrušením s likvidací, či bez likvidace dnem vymazání z rejstříku obecně prospěšných společností.

Důvodem zániku může být:

- uběhnutí doby či záměru, za kterým obecně prospěšná společnost vznikla,
- rozhodnutím správní rady,
- rozhodnutím soudu,
- vyhlášením konkursu.

Při ukončení činnosti obecně prospěšné společnosti se zpeněží jen taková část majetku, aby výnos z prodeje dosáhl na zaplacení splatných závazků. Zbytek majetku neziskové organizace je přepsán na jinou obecně prospěšnou společnost, v případě, že takováto instituce byla zvolena, schválena a odsouhlasena ve statutu. Není-li tomu tak, v tom případě je majetek převeden na obec a to buď za úplatu či bezúplatně.

Evidenci všech obecně prospěšných společností má na starosti krajský rejstříkový soud podle místní příslušnosti. (1)

3.13.1 Služby obecně prospěšné společnosti v oblasti sociální péče

V oblasti sociální péče je nejčastěji poskytováno:

Odborné sociální poradenství

Nejčastěji se služba zaměřuje na pomoc při obhajování osobních práv, jako je:

- přiznání příspěvků na péči pro zdravotně postižené,
- poskytování rad, informací nebo pomoci při jednání s úřady,
- zastupování klienta s cílem zvýšení jeho informovanosti a sociálního začlenění.

Služba pomáhá osobám při řešení či předcházení jejich špatné sociální situace eventuálně společenské izolace v důsledku jejich zdravotního postižení nebo vysokého věku. Prostřednictvím odborného poradenství mohou zájemci zažádat o pomoc při obstarávání osobních záležitostí. Poradny neziskových organizací zprostředkovávají klientům kontakt se společenským prostředím. Služba se zabývá také poskytováním pomoci jedincům s jejich administrativními povinnostmi, tím se rozumí orientace v sociálním systému práva, či informace o rehabilitačních a kompenzačních pomůckách.

Cílem pomoci je udělit informace, či vyjednat kontakty, díky kterým mohou tyto osoby vést obdobný život jako jejich zdraví vrstevníci. Odborné sociální poradenství mají možnost neziskové organizace poskytnout zájemcům zdarma buď terénním nebo ambulantním způsobem. (11)

Sociálně aktivizační služby

Sociálně aktivizační služby navazují na služby odborného sociálního poradenství a doplňují je. Jejich záměrem je podpora sociálně handicapovaných jedinců a předcházení sociální izolaci určitým způsobem znevýhodněných lidí. Pomáhají rozvoji jejich činností a sociálnímu začleňování těchto osob prostřednictvím rozvoje jednotlivých sociálních kontaktů s ostatními jedinci se stejnými potřebami. Sociálně aktivizační služby pomáhají uskutečňovat terapeutické aktivity, které svým zaměřením míří ke vzniku či rozvíjení osobních a sociálních dovedností jednotlivých zájemců.

Cílem neziskových organizací, které aktivizační činnosti provozují, je vykonávat v rámci svých poskytovaných služeb programy umožňující takto znevýhodněným osobám radovat se ze života pomocí pohybových aktivit v rozsahu možností každého klienta, kulturních zážitků a společenských akcí.

Služby jsou poskytovány buď ambulantně především na pobočkách neziskových organizací, nebo v terénu.

Aktivity zachovávají soukromí zájemce, jeho nezávislost a právo vlastního výběru. Spolupráce klienta s neziskovou institucí probíhá na základě volby a dobrovolnosti. (12)

Osobní asistence

Služba je určena pro klienty s těžkým zdravotním postižením, fyzickým, psychickým nebo mentálním handicapem. Osobní asistentky pomáhají těmto indisponovaným

jedincům zdolávat jejich každodenní úkony, jenž jsou spojeny s obvyklými aktivitami, které osoby bez jakéhokoliv omezení vykonávají naprosto běžně samy. Záměrem osobní asistence je podporování soběstačnosti a samostatnosti těchto znevýhodněných osob v prostředí, které je jim blízké.

Osobní asistence vytváří kompromis, který dovolí jedincům se zdravotním omezením, díky nepřetržité péči asistentky, zůstat žít v domácím prostředí způsobem života, který se co nejvíce přibližuje jejich obvyklé životní úrovni. Tato skutečnost často představuje velmi příznivý vliv na klientovu psychickou pohodu, která je v takové situaci velice důležitá. Zároveň pomáhá předcházet sociálnímu vyloučení zdravotně znevýhodněné osoby ze společnosti. Za pomoci osobní asistentky může klient i s těžkým zdravotním handicapem studovat či pracovat a využít tak své dovednosti.

Pomoc lze poskytnout straším lidem, ale i dětem, které jsou těžce zdravotně postiženy nebo trpí dlouhodobou vážnou nemocí a jejich zdravotní stav vyžaduje při některých běžných aktivitách pomoc druhé osoby. Nejen pro ně jsou služby určeny, využít je může každý jedinec bez ohledu na věk, členství v dané nevýdělečné instituci, druh a rozsah zdravotního postižení. Osobní asistenti pomáhají často i osobám, které pocítují osamělost a bezmocnost, v situaci, kdy zůstávají izolováni se svojí nemocí ve svých domovech. V takové situaci osobní asistent vykonává nejen fyzickou pomoc, ale často se ocitá i v roli společníka či klientova jediného blízkého přítele. (13)

Kdo může být osobním asistentem

Vykonávat služby osobní asistence má možnost každý, kdo má motivaci k práci s indisponovanými osobami a má povědomí o tom, co sebou tato práce přináší. Osobním asistentem může být kdokoliv, člen rodiny, blízký přítel, student apod. Službu je možné vykonávat dlouhodobě na plný úvazek nebo po krátkou dobu jako přivýdělek eventuálně jako odbornou praxi při škole. Nezbytné jsou i určité fyzické a psychické dispozice vzhledem k typu zdravotního omezení a náročnosti péče o daného klienta. (13)

Odborná kvalifikace

Podmínkou k vykonávání služby je podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, jenž pro osobní asistenty stanovuje tyto předpoklady:

- kvalifikace k právním úkonům,
- bezúhonnost,
- zdravotní způsobilost,
- odborná schopnost.

Zdravotní schopnost k výkonu osobní asistence určuje lékařský posudek o zdravotní způsobilosti, který zajišťuje praktický lékař, či závodní praktický lékař.

K odborné způsobilosti pro výkon osobní asistence je nezbytné dokončené středoškolské vzdělání zakončené výučním listem, popřípadě maturitou nebo vyšší odborné vzdělání získané na vyšší odborné škole. V případě nesplnění podmínky, alespoň středoškolského vzdělání, je nezbytná ochota jedince si potřebné vědomosti doplnit. K povinnému vzdělání je nezbytné závazné absolvování kurzu pracovníků v sociálních službách, který je akreditován Ministerstvem práce a sociálních věcí. Povinnost splnění kurzů nemají fyzické osoby, které získaly vzdělání v oboru ošetřovatel případně jedinci, kteří dosáhli odborné způsobilosti k výkonu sociálního pracovníka.

Závazek vykonání kvalifikačního kurzu je nutné uskutečnit do 18 měsíců ode dne nástupu zaměstnance do výkonu práce osobní asistence. Do dne splnění výše zmíněné podmínky zastává osoba výkon pracovníka v sociálních službách pod dozorem odborně způsobilého pracovníka v sociálních službách. (14)

Odborné kurzy osobní asistence

Každý zaměstnavatel má povinnost umožnit svým zaměstnancům v sociálních službách další vzdělání, které za kalendářní rok činí 24 hodin. Prostřednictvím těchto povinných odborných školení si pracovník zdokonaluje, ukotvuje a doplňuje své vzdělání.

Cílem odborných kurzů je utužení, zlepšení či doplnění odborné kvalifikace pracovníků v oblasti osobní asistence. Díky těmto absolvovaným kurzům mají osobní asistenti potenciál lépe porozumět potřebám osob, které jejich pomoc potřebují. (15)

3.13.2 Doplnková činnost obecně prospěšných společností

Společnosti mají možnost kromě své hlavní (obecně prospěšné) funkce provádět vlastním jménem i doplňkové či hospodářské aktivity. Činnosti nesmí být vykonávány v rozsahu svého hlavního působení. Doplňkovou činnost lze uskutečňovat jen s cílem dosažení efektivnějšího využití zdrojů společnosti a v případě, že tím nebude ohrožena kvalita, rozsah a dostupnost obecně prospěšných společností. Výsledek hospodaření musí společnost vždy použít k poskytování služeb za účelem, pro který byla společnost zřízena, Za žádných okolností se nesmí společnost podílet na podnikání jiných osob. (7)

Možný zisk, který pochází z hlavní či doplňkové činnosti není možné rozdělit mezi své zakladatele nebo členy orgánů. Společnost jej musí použít na poskytování obecně prospěšných služeb, za účelem, za kterým byla založena. (4)

Obecně prospěšná společnost má povinnost samostatně evidovat náklady, jež byly vydány:

- ke splnění obecně prospěšného cíle,
- na doplňkovou či hospodářskou činnost,
- na správu,
- náklady a výnosy, jež nenáleží do žádné z výše uvedených skupin.

3.13.3 Pracovní místa v obecně prospěšných společnostech

V institucích lze zřídit dva druhy pracovních míst:

Společensky účelná pracovní místa

Zakládá je zaměstnavatel na základě dohody s úřadem práce a obsazuje je uchazeči o zaměstnání, kteří nemají možnost získat pracovní místo jiným způsobem. Za společensky účelné pracovní místo lze považovat i místo, jenž uchazeč vytvoří tím, že započne samostatnou výdělečnou činnost.

Peněžní pomoc je možné poskytnout na tři druhy společensky účelných pracovních míst:

- pracovní místa, která jsou nově zřízena zaměstnavatelem,
- pracovní místo, jež vytvořil zájemce o zaměstnání s cílem vykonávání samostatné výdělečné činnosti,
- pracovní místo, které zaměstnavatel vytvořil pro určitého uchazeče.

Finanční pomoc lze poskytnout až do výše vynaložených peněžních prostředků na mzdu zaměstnance, který byl přijat na vytvořené pracovní místo. Poskytnutá částka zahrnuje i pojistné za zaměstnance, které hradí zaměstnavatel. Příspěvek lze poskytnout nejdéle po dobu 12 měsíců. (16)

Veřejně prospěšná pracovní místa

Za veřejně prospěšné aktivity je možné pokládat i práci osobních asistentek, pomocné práce ve sféře charity, v oblasti sociální a kulturní, atd. Práce jsou časově omezené a dohodnuté na maximální dobu trvání 12 měsíců, ve výjimečných případech až na 24 měsíců. (16)

4 Vlastní práce

Praktická část práce se zabývá návrhem optimalizace doplňkových činností pro nestátní nevýdělečnou organizaci Centra pro zdravotně postižené a seniory ve Středočeském kraji.

4.1 Centrum pro zdravotně postižené a seniory

Centrum pro zdravotně postižené a seniory Středočeského kraje je nestátní nevýdělečnou organizací. V září 2013 se nevýdělečná organizace přetransformovala z občanského sdružení na obecně prospěšnou společnost. Ke změně její právní formy došlo ve smyslu zákona č. 68/2013 Sb., o změně právní formy o. s. na o.p.s.

Nezisková organizace se zaměřuje na poskytování sociálních služeb pro osoby se zdravotním postižením a seniory. Vykonává služby osobní asistence, odborné poradenství a sociální akviziční služby. Ve Středočeském kraji působí Centrum pro zdravotně postižené a seniory v osmi regionech - v Benešově u Prahy, Kladně, Kolíně, Kutné Hoře, Mladé Boleslavi, Praze, Příbrami a v neposlední řadě i v Berouně.

K 1. 1. 2003 se přetransformovalo dosavadních 80 Center na 14 krajských Center pro zdravotně postižené. Jde o právnickou osobu, která představuje nástupnickou organizaci Sdružení zdravotně postižených.

Centra představují součást celonárodní sítě sociálních služeb. Jejich pomoci mají možnost využít nejen zdravotně postižení, ale i jejich příbuzní bez zřetele na jejich zdravotní postižení, věk nebo sociální postavení.

Cílem Nevýdělečné instituce je pomáhat klientům vyrovnat se obtížnými sociálními situacemi či osamělostí, ve které se nacházejí především v důsledku svého zdravotního postižení nebo vyššího věku. Nevýdělečná instituce pomáhá těmto osobám vypořádat se s problémy v jejich občanském životě.

4.2 Služby Centra pro zdravotně postižené a seniory

Rozsah poskytovaných sociálních služeb se na každém z osmi pracovišť liší. Berounská pobočka poskytuje dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách následující:

- odborné sociální poradenství,
- osobní asistenci,
- sociálně aktivizační služby.

Všechny tři výše zmíněné provozované služby jsou zapsány v registru poskytovatelů sociálních služeb. Odborné poradenství a sociálně aktivizační služby pobočka vykonává v rozsahu h činnosti a osobní asistenci jako svoji doplňkovou aktivitu. Berounská pobočka uvedené služby provozuje od 1. 1. 1992. (24)

4.2.1 Odborné poradenství

Služba nejčastěji probíhá osobním kontaktem s klientem. Zájemce se obrátí na pobočku Centra pro zdravotně postižené a seniory, které sdělí své potřeby a cílem organizace je zprostředkování kontaktu se společenským prostředím (poskytovatelé sociálních služeb, odborná pracoviště, úřady). Poradenství zahrnuje i kontakty se sociálně terapeutickými činnostmi.

V roce 2015 využilo služeb berounské pobočky celkem 1 002 klientů. Odborné poradenské služby jsou bezplatné, diskrétní a nestranné. (24)

4.2.2 Osobní asistence

V roce 2015 služeb berounské pobočky využilo celkem 35 uživatelů. Celková cena za poskytování služeb osobní asistence se odvíjí od celkového počtu hodin a s ohledem na denní dobu, ve které je služba poskytována. (24)

Cena se stanoví takto:

Tabulka 2 - Ceny osobní asistence ve všední dny (v Kč/hod.)

Po – Pá 6:00 – 20:00 hod.

Počet hodin za měsíc	Cena služby
1 – 49	110
50 – 99	90
100 a více	80

Zdroj: Centrum pro zdravotně postižené a seniory Beroun, 2016

Tabulka 3 - Ceny osobní asistence o víkendech a svátcích (v Kč/hod)

So, Ne, svátky, Po – Pá. 20:00 – 6:00 hod

Počet hodin za měsíc	Cena služby
1 – 199	110
200 a více	90

Zdroj: Centrum pro zdravotně postižené a seniory Beroun, 2016

4.2.3 Sociálně aktivizační služby

V rámci sociálně aktivizačních služeb pobočka pořádá jedenkrát týdně na dvě hodiny tvořivé činnosti, kam může přijít jakýkoliv zájemce. Zde má možnost prostřednictvím ručních prací procvičit jemnou motoriku a zároveň tu probíhá i sociální interakce mezi klienty. Pravidelně se schází okolo deseti uživatelů, kteří se v roce 2015 sešli celkem 38 x.

Sociálně aktivizační služby poskytuje Centrum pro zdravotně postižené a seniory ve Středočeském kraji pro své klienty zdarma.

Jedenkrát do měsíce pořádá pobočka pro osoby zdravotně postižené a seniory kulturní akci, kterou nazývá Kavárničkou. Zúčastnit se jí může jakýkoliv zájemce. Cena vstupného činí 30 Kč, za které každý účastník dostane kávu nebo čaj a malý zákusek.

Probíhá se zde dvou hodinový program, který se skládá ze dvou částí - vzdělávací (besedy, přednášky) a hudební. Kavárničky se v loňském roce zúčastnilo téměř 300 osob. (24)

4.3 Financování Centra pro zdravotně postižené Beroun

Berounská pobočka Centra pro zdravotně postižené a seniory získává své finanční prostředky od několika subjektů:

- Ministerstvo práce a sociálních věcí,
- Ministerstvo zdravotnictví,
- město Beroun,
- doplňková činnost,
- sponzoři,
- charitativní prodej
- úhrady klientů za služby osobní asistence.

Podstatnou část peněz na svůj provoz získává centrum od Ministerstva práce a sociálních věcí. Ministerstvo každoročně poskytuje neziskové organizaci dotaci ve výši až 2,7 milionů korun českých. Částka je určena na běžný provoz všech 8 poboček ve Středočeském kraji.

Pod běžný provoz pobočky spadají níže uvedené náklady:

- režie – berounská pobočka platí za pronájem kanceláře Penzionu pro seniory Beroun, kde má své sídlo pouze provozní náklady, které v roce 2016 činily 7 900 Kč/rok²,
- roční mzdové náklady zaměstnanců pobočky, které Centrum zaměstnává na pracovní smlouvu, v roce 2016 dosahovaly částky 430 000 Kč za rok.

Poskytnutá finanční suma od Ministerstva práce a sociálních věcí se mezi jednotlivé pobočky následně rozděluje dle počtu zaměstnanců a velikosti jednotlivých

² 1 092 Kč/rok - spotřeba elektrické energie + 434 Kč/rok - vodné a stočné + 6 292 Kč/rok - teplo = 7 900 Kč/rok = **roční náklady za režii**

poboček Centra. Na berounskou pobočku připadla v loňském roce celková roční částka 490 000 Kč.(8)

Ministerstvo zdravotnictví finančně podporuje neziskovou organizaci každoroční dotací ve výši 100 000 Kč až 150 000 Kč na nákup kompenzačních pomůcek. Zmíněná částka je určena celému Centru pro zdravotně postižené a seniory, berounská pobočka z těchto peněz v loňském roce zakoupila:

- tísňová volání,
- polohovací postel.

Kompenzační pomůcky zakoupené tímto způsobem následně organizace dále zapůjčuje za odpovídající poplatek svým klientům. Prostřednictvím doplňkové činnosti získává pobočka určitou část potřebných financí na provoz své hlavní činnosti. Ceník půjčovného je uveden v příloze.

Město Beroun přispívá berounské pobočce nevýdělečné organizace každým rokem částku 20 000 Kč na aktivizační služby, jako je:

- kavárnička, která se pořádá jedenkrát měsíčně na dvě hodiny odpoledne,
- tvořivé činnosti, kdy se klienti schází každý týden na dvě hodiny v místní klubovně,
- kulturní akce - hudební koncerty, divadelní představení či trénování paměti.

Finance, které pobočka nabyla tímto způsobem, může ve výjimečné situaci využít i ke krytí svého běžného provozu. Situace nastává v případě, kdy má pobočka přiznanou dotaci od některého ze subjektů, ale čeká na její vyplacení. Takto získané peníze slouží pro překlenutí doby.

Nejpodstatnější část svých financí získává berounská pobočka ze své doplňkové činnosti, provozování služeb osobní asistence. Pouze tři z osmi poboček ve Středočeském kraji - Příbram, Kladno a Beroun, provozují službu osobní asistence. V loňském roce získala pobočka díky vykonávání služeb osobní asistence celkovou částku 234 000 Kč za rok.

Nemalé finanční zdroje představují pro pobočku i sponzorské dary. Berounská pobočka Centra pro zdravotně postižené a seniory pořádá každoročně v obci Chyňava charitativní koncert. Na akci se vybírá dobrovolné vstupné, které následně obec daruje

pobočce. Vybraná suma se pohybuje mezi 3 000 Kč až 4 000 Kč. Loňský rok byl rekordní, na dobrovolném vstupném charitativního koncertu byla vybrána částka 8 500 Kč.

Mezi další sponzory, které pobočce v minulých letech přispěly určitou finanční částkou lze zařadit Carrier Refrigeration Operation Czech Republic, s. r. o. a Českomoravský cement, a.s.

Jako další peněžní příjem pobočky lze uvést charitativní prodej rukodělných výrobků klientů pobočky. Dobročinný prodej se koná každý rok začátkem prosince na Vánočním jarmarku v kulturním domě Plzeňka. Prodávají se zde výrobky klientů Centra, které vytvořili v rámci aktivizačních služeb, jež pobočka pravidelně pořádá. Zisk z prodeje těchto výrobků v roce 2016 činil 1 100 Kč ročně.

Tabulka 4 - Přehled subjektů poskytující finanční pomoc berounské pobočce

Subjekt	Výše finančního příspěvku (Kč/rok)	Účel příspěvku
Ministerstvo práce a sociálních věcí	2 700 000	Běžný provoz pobočky
Ministerstvo zdravotnictví	100 000 – 150 000	Nákup kompenzačních pomůcek
Město Beroun	20 000	Aktivizační služby
Doplňková činnost	257 000	Osobní asistence, pronájem kompenzačních pomůcek
Sponzoři	8 500	obec Chyňava
Charitativní prodej	1 100	Vánoční bazar

Zdroj: Centrum pro zdravotně postižené a seniory Beroun, 2016

Tabulka zobrazuje přehled sponzorů berounské pobočky Centra pro zdravotně postižené a seniory, výši poskytnutého daru a účel za, kterým byla částka poskytnuta.

Mzdové náklady

Mzdové náklady tří osobních asistentek hradí pobožce úřad práce. Ten na mzdu každé z nich uvolňuje každoročně částku až 144 000 Kč³, jedná se o společensky účelná pracovní místa. Další dvě pracovnice jsou zaměstnankyně Centra a jejich roční mzda za obě v loňském roce činila částku 430 000 Kč. Mzda těchto zaměstnankyň představuje pro Centrum mzdový náklad.

4.4 Doplnková činnost Centra pro zdravotně postižené

Centrum pro zdravotně postižené a seniory Středočeského kraje o.p.s. provozuje v současné době doplňkové činnosti, prostřednictvím kterých získává další peníze na svoji existenci.

Berounská pobočka provozuje v současné době následující služby:

- pronájem a půjčování movitých věcí – pobočka půjčuje svým klientům za poplatek kompenzační pomůcky, v roce 2016 tvořil zisk z této činnosti 13 100 Kč⁴.
- poskytování služeb osobního charakteru a pro osobní hygienu – služba osobní asistence, cena služby je uvedena v tabulce výše. V loňském roce dosahoval zisk z této aktivity částku 234 000 Kč.

4.5 Návrh na rozšíření doplňkových činností pobočky Beroun

V současné době berounská pobočka uvažuje o rozšíření svých doplňkových činností. Bylo uvažováno o několika možnostech.

Rozšíření prodeje výtvorů

Klienti pobočky Centra pro zdravotně postižené vytváří při aktivizační činnosti rukodělné výtvořy. Výrobky by pobočka měla možnost dlouhodobě prodávat v prostorách

³ Konečná částka se odvíjí od nejvyššího dosaženého vzdělání zaměstnance, jeho pracovních zkušenostech v oboru a finančních prostředků úřadu práce.

⁴ 17 700 Kč/rok/výnosy z pronájmu pomůcek – 4 600 Kč/rok/náklady za elektrickou energii = 13 100 Kč/rok = **roční zisk z pronájmu kompenzačních pomůcek**

svého sídla, Penzionu pro seniory a při pořádání kulturních akcí jako je kupříkladu Kavárnička. V současné době pobočka některé výrobky, které klienti vyrobili, prodává pouze při Vánočním bazaru, který se koná každoročně na začátku prosince v Kulturním domě Plzeňka v Berouně. Zisk z této činnosti je však dlouhodobě velmi nízký. V roce 2016 činil výtěžek z akce sumu 1 100 Kč.

Rozšíření půjčovny kompenzačních pomůcek

Dále bylo uvažováno o rozšíření skladovacích prostor a následného nákupu a pronájmu kompenzačních pomůcek. Zájem o zapůjčení pomůcek stále stoupá. Mnohdy je pronájem dané pomůcky pro klienty výhodnější nežli kupovat, častokrát pouze na přechodnou dobu či rekonvalescenci, pomůcky své a po skončení klientova zdravotního omezení řešit, kam pomůcky uložit (například osoby po operaci).

Berounská pobočka nemá k dispozici kapacitně odpovídající prostory ke skladování těchto věcí. V současné době disponuje pouze menší skladovací místností, jež se nachází v prostorách Penzionu pro seniory. Za pronájem místnosti pobočka platí pouze částku 4 600 Kč ročně za elektrickou energii. Rozměrnější pomůcky celého neziskové organizace jsou uskladněny v celokrajském skladu, který se nachází v prostorách pobočky Kutná Hora. V případě, že pobočku požádá klient o zapůjčení rozměrnější pomůcky (například polohovací postele), nastává zbytečně zdoluhavý proces pro zájemce, který si musí pro pomůcku sám dojet a vyzvednout ji v Kutné Hoře, což je pro některé klienty velmi obtížné ne-li nemožné. Pobočka z tohoto důvodu často zbytečně přichází o výnosy, které by získala z pronájmu pomůcky.

V současné době berounská pobočka pronajímá především tyto pomůcky:

- polohovací postele,
- naslouchadla,
- tísňová volání.

Nejčastěji pronajímanou pomůckou berounské pobočky je polohovací postel. Cena pronájmu činila do konce roku 2016 částku 800 Kč/měsíc. Pobočka v současné době disponuje dvěma postelemi, které v roce 2016 pronajala třem klientům:

- jedna z postelí je pronajímána dlouhodobě po celý rok a výnos z ní dosahoval v roce 2016 částku 9 600 Kč⁵,
- druhá postel byla v roce 2016 využívána dvěma klienty v celkové délce trvání šest měsíců a peněžní příjem z ní činil dohromady částku 4 800 K za rok⁶.

Celkové příjmy z pronájmu dvou polohovacích postelí dosahovaly za rok 2016 částky 14 400 Kč⁷.

O zapůjčení polohovací postele je mezi klienty velký zájem, bohužel pobočka je limitována prostorem. Kvůli absenci odpovídajících skladovacích míst nemůže nakoupit a následně za poplatek pronajímat více postelí, tudíž získat další finance pro svůj provoz.

Mezi další pronajímané kompenzační pomůcky berounské pobočky Centra pro zdravotně postižené patří naslouchadla. Jejich zapůjčení stojí 100 Kč za měsíc. V roce 2016 si od pobočky pronajali naslouchadlo tři klienti. Výnosy z pronájmu pomůcky činily 2 300 Kč za rok⁸.

Poslední nejčastěji zapůjčovanou pomůckou je tísňové volání. Její pronájem činí 50 Kč za měsíc. Zapůjčení v roce 2016 využili celkem dva klienti a výnosy z pronájmu dosahovaly částky 1 000 Kč ročně⁹.

Celkové výnosy za rok 2016 z pronájmu výše uvedených kompenzačních pomůcek činily 17 700 Kč¹⁰. Z uvedené částky je nutné odečíst sumu 4 600 Kč/rok za elektrickou energii, kterou hradí pobočka Penzionu pro seniory za zapůjčení skladovacích prostor. Zisk z pronájmu kompenzačních pomůcek byl v loňském roce 13 100 Kč¹¹.

⁵ 800 Kč/měsíc za zapůjčení kompenzační pomůcky x 12 měsíců = 9 600 Kč/rok = **roční výnos z pronájmu jedné polohovací postele pronajímané po celý rok**

⁶ 800 Kč/měsíc za zapůjčení kompenzační pomůcky x 6 měsíců = 4 800 Kč/rok = **roční výnos z pronájmu polohovací postele pronajímané šest měsíců v roce**

⁷ 9 600 Kč/rok + 4 800 Kč/rok = 14 400 Kč/rok = **roční výnos z pronájmu obou postelí**

⁸ (100 Kč x 9 měsíců) + (100 Kč x 8 měsíců) + (100 Kč + 7 měsíců) = 900 Kč + 800 Kč + 700 Kč = 2 300 Kč/rok = **roční výnos z pronájmu naslouchadel**

⁹ (50 Kč x 12 měsíců) + (50 Kč x 10 měsíců) = 600 Kč + 400 Kč = 1 000 Kč/rok = **roční výnos z pronájmu tísňového volání**

¹⁰ 14 400 Kč + 2 300 Kč + 1 000 Kč = 17 700 Kč = **celkové roční výnosy z pronájmu kompenzačních pomůcek**

¹¹ 17 700 Kč – 4 600 Kč = 13 100 Kč/rok = **roční zisk z pronájmu kompenzačních pomůcek**

Pobočka v současné době jedná s obcí Chyňava o zapůjčení skladovací místnosti. Díky novým prostorám by mohla dostát svému záměru a rozšířit půjčovnu kompenzačních pomůcek. Obec Chyňava by od pobočky za pronájem žádala pouze poplatky za elektřinu, které ročně činí sumu 5 000 Kč.

Tabulka 5 - Výnosy ze současného pronájmu kompenzačních pomůcek (v Kč)

Kompenzační pomůcka	Cena za pronájem pomůcky	Roční zisk z pronájmu pomůcky
Polohovací postel	28 Kč/den	14 400
Naslouchadla	100 Kč/měsíc	2 300
Tísňové volání	50 Kč/měsíc	1 200

Zdroj: Centrum pro zdravotně postižené a seniory, 2017

Tabulka zobrazuje roční výnosy ze současného pronájmu kompenzačních pomůcek.

Díky nové místnosti by pobočka zakoupila další, mezi klienty, velmi často žádané kompenzační pomůcky:

- dvě polohovací postele,
- tři chodítka čtyřkolová skládací,
- dvě chodítka vysoká.

Záměr nakoupit právě výše uvedené kompenzační pomůcky vychází ze současné poptávky klientů berounské pobočky a ze zkušeností s pronajímáním těchto pomůcek dalšími pobočkami neziskové organizace.

4.5.1 Příjmy z rozšíření skladovacích prostor

K tomu, aby se mohla berounská pobočka rozhodnout, zda jí její záměr na rozšíření stávající doplňkové činnosti přinese další dodatečně finance, je nezbytné určit plnou, reálnou a minimální vytíženost zapůjčování daných kompenzačních pomůcek.

Plná vytíženost rozšířené půjčovny

Na pořízení nových kompenzačních pomůcek pobočce přispívá každoročně Ministerstvo zdravotnictví částkou až 150 000 Kč.

Polohovací postele

Nákupní cena za polohovací postel činí 11 490 Kč, pronájem pomůcky za den od začátku roku 2017 činí nově částku 28 Kč.

V případě, že by pobočka obě postele pronajímala permanentně celý rok, činí výnos:

- z jedné postele 10 220 Kč ročně¹²,
- za obě polohovací postele by výnosy dosahovaly částky 20 440 Kč¹³.

Při plné vytíženosti, a denní ceně 28 Kč za pronájem postele, činí doba návratnosti finančních prostředků na pořízení každé z polohovacích postelí 410 dnů.

Chodítka čtyřkolové

Pořizovací cena chodítka čtyřkolového dosahuje částky 2 499 Kč za kus. Pronájem pomůcky za jeden den činí 7 Kč.

Výnosy z pronájmu:

- jednoho chodítka po celý rok činí sumu 2 555 Kč/rok¹⁴.
- za tři chodítka pronajatá trvale po celý rok tvoří výnosy částku 7 665 Kč za rok¹⁵.

Při plné vytíženosti, a denní ceně 7 Kč za pronájem chodítka, činí doba návratnosti finančních prostředků na pořízení každého z chodítek čtyřkolových 357 dnů.

¹² 28 Kč/den za zapůjčení kompenzační pomůcky x 365 dnů = 10 220 Kč/rok = **roční výnosy z pronájmu nově zakoupené polohovací postele**

¹³ 10 220 Kč x 2 polohovací postele = 20 440 Kč/rok = **roční výnosy z pronájmu dvou nově zakoupených polohovacích postelí**

¹⁴ 7 Kč/den za pronájem kompenzační pomůcky x 365 dnů = 2 555 Kč/rok = **roční výnos z pronájmu nově zakoupeného chodítka čtyřkolového**

¹⁵ 7 Kč/den za pronájem kompenzační pomůcky x 365 dnů = 2 555 Kč/rok x 3 chodítka = 7 665 Kč/rok = **roční výnos z pronájmu tří nově zakoupených chodítek čtyřkolových**

Chodítka vysoké

Požizovací cena vysokého chodítka je 7 000 Kč. Pobočka kompenzační pomůcku pronajímá na jeden den za 7 Kč.

Výnosy za zapůjčení chodítek:

- za jedno vysoké chodítka pronajaté na celý rok činí částku 2 555 Kč¹⁶,
- za obě vysoká chodítka pronajatá nepřetržitě po celý rok, by dosahovaly sumu 5 110 Kč za rok¹⁷.

Při plné vytíženosti, a denní ceně 7 Kč za pronájem chodítka, činí doba návratnosti finančních prostředků na pořízení každého chodítka vysokého 1 000 dnů.

Tabulka 6 - Výnosy z pronájmu pomůcek při 100% vytíženosti (v Kč)

Typ pomůcky	Počet koupených pomůcek	Cena za pronájem	Roční výnos z pronájmu
Polohovací postel	2	28 Kč/den	20 440
Chodítka čtyřkolová	3	7 Kč/den	7 665
Chodítka vysoká	2	7 Kč/den	5 110

Zdroj: Centrum pro zdravotně postižené a seniory, 2017

Za podmínek, kdy by vytíženost pronájmu každé z nově zakoupených pomůcek činila 100 %, dosahoval by roční výnos z pronájmu částky 33 225 Kč za rok¹⁸. Z uvedeného ročního výnosu je nutné odečíst sumu 5 000 Kč, která představuje roční úhradu za

¹⁶ 7 Kč/den za pronájem kompenzační pomůcky x 365 dnů = 2 555 Kč/rok = **roční výnos z pronájmu nově zakoupeného chodítka vysokého**

¹⁷ 7 Kč/den za pronájem kompenzační pomůcky x 365 dnů = 2 555 Kč/rok x 2 chodítka = 5 110 Kč/rok = **roční výnos z pronájmu dvou nově zakoupených chodítek vysokých**

¹⁸ 20 440 Kč/rok/2 polohovací postele + 5 110 Kč/rok 2 chodítka vysoká + 7 665 Kč/rok 3 chodítka čtyřkolová = 33 225 Kč/rok = **roční výnosy z pronájmu nově zakoupených kompenzačních pomůcek**

elektrickou energii skladovací místnosti v obci Chyňava. Zisk by při plné vytíženosti zapůjčování kompenzačních pomůcek činil částku 27 225 Kč za rok¹⁹.

Reálná vytíženost rozšířené půjčovny

Vzhledem k dosavadní absenci kompenzačních pomůcek - chodítka čtyřkolové a chodítka vysoké, byla průměrná délka pronájmů jednotlivých pomůcek zvolena na základě průměrné vytíženosti zapůjčování daných kompenzačních pomůcek dalších poboček Centra pro zdravotně postižené a seniory ve Středočeském kraji, které výše zmíněné pomůcky již pronajímají.

Při reálné vytíženosti by výnosy za pronájem kompenzačních pomůcek činily:

- 13 440 Kč za rok²⁰ za zapůjčení dvou polohovacích postelí, jejichž průměrná délka pronájmu každé z nich činí osm měsíců v roce, doba návratnosti činí při reálné vytíženosti 820 dnů,
- 3 780 Kč za rok²¹ za tři chodítka čtyřkolová, jejichž průměrná délka pronájmu je šest měsíců v roce, doba návratnosti činí při reálné vytíženosti 714 dnů,
- 1 260 Kč za rok²² za dvě chodítka vysoká, jejichž průměrná délka pronájmu dosahuje tři měsíce v roce, doba návratnosti činí při reálné vytíženosti 1 428 dnů.

¹⁹ 33 225 Kč/rok – 5 000 Kč/rok/náklady za elektrickou energii obci Chyňavě = 27 225 Kč/rok = **roční zisk z pronájmu nově zakoupených kompenzačních pomůcek**

²⁰ 28 Kč/den za zapůjčení kompenzační pomůcky x 240 dnů = 6 720 Kč/rok/1 postel = **roční výnosy při reálné vytíženosti z pronájmu nově zakoupené polohovací postele**

6 720 Kč x 2 polohovací postele = 13 440 Kč/rok = **roční výnosy při reálné vytíženosti z pronájmu dvou polohovacích postelí**

²¹ 7 Kč/den za pronájem kompenzační pomůcky x 180 dnů = 1 260 Kč/rok = **roční výnosy při reálné vytíženosti z pronájmu chodítka čtyřkolového**

1 260 Kč x 3 chodítka čtyřkolová = 3 780 Kč/rok = **roční výnosy při reálné vytíženosti z pronájmu tří chodítek čtyřkolových**

²² 7 Kč/den za pronájem kompenzační pomůcky x 90 dnů = 630 Kč/rok = **roční výnosy při reálné vytíženosti z pronájmu chodítka vysokého**

630 Kč x 2 chodítka vysoká = 1 260 Kč/rok = **roční výnosy při reálné vytíženosti z pronájmu tří chodítek vysokých**

Tabulka 7 - Roční výnos při reálné vytiženosti pronájmu pomůcek (v Kč)

Typ pomůcky	Počet koupených pomůcek	Cena za pronájem	Roční výnosy z pronájmu
Polohovací postel	2	28 Kč/den	13 440
Chodítka čtyřkolové	3	7 Kč/den	3 780
Chodítka vysoké	2	7 Kč/den	1 260

Zdroj: Centrum pro zdravotně postižené a seniory, 2017

Celkové roční výnosy při reálné vytiženosti pronájmu jednotlivých kompenzačních pomůcek činí za rok částku 18 480 Kč²³. Opět je nutné od uvedeného výnosu odečíst částku 5 000 Kč ročně jako úhradu za elektrickou energii. Čistý zisk by při reálné vytiženosti zapůjčování kompenzačních pomůcek činil sumu 13 480 Kč²⁴.

Minimální vytiženost

Berounská pobočka má možnost rozšířit půjčovnu kompenzačních pomůcek i v případě, že je ještě schopna z této doplňkové činnosti získat alespoň částku 5 000 Kč ročně na úhradu nákladů za elektrickou energii obci Chyňavě.

²³ 13 440 Kč/rok/2 postele + 3 780 Kč/rok/3 chodítka čtyřkolová + 1 260 Kč/rok/2 chodítka vysoká = 18 480 Kč/rok = **Celkové roční výnosy při reálné vytiženosti jednotlivých kompenzačních pomůcek**

²⁴ 18 480 Kč/rok – 5 000 Kč/rok/náklady za elektrickou energii obci Chyňava = 13 480 Kč/rok = **Celkové roční náklady při reálné vytiženosti jednotlivých kompenzačních pomůcek po odečtení ročních nákladů za el. energii**

Tím se rozumí pronajmout, alespoň jednu kompenzační pomůcku na dobu:

- 90 dnů v roce – v případě pronajmutí obou dvou polohovacích postelí by výnosy činily 5 040 Kč ročně²⁵, doba návratnosti činí 1 230 dnů,
- 239 dnů v roce - v případě pronájmu všech tří chodítek čtyřkolových by výnosy dosahovaly částky 5 019 Kč ročně²⁶, doba návratnosti činí 648 dnů,
- 365 dnů v roce - v případě pronájmu obou dvou chodítek vysokých, by výnosy činily sumu 5 110 Kč ročně²⁷, doba návratnosti činí 357 dnů.

Tabulka 8 - Roční výnos při minimální vytíženosti pronájmu (v Kč)

Typ pomůcky	Počet koupených pomůcek	Cena za pronájem	Roční výnosy z pronájmu
Polohovací postel	2	28 Kč/den	5 040
Chodítka čtyřkolové	3	7 Kč/den	5 019
Chodítka vysoká	2	7 Kč/den	5 110

Zdroj: Centrum pro zdravotně postižené a seniory, 2017

V situaci, kdy by některá z výše uvedených kompenzačních pomůcek byla pronajata na dobu nižší než je uvedena, byla by doplňková činnost, rozšíření skladovacích prostor,

²⁵ 28 Kč/den za zapůjčení kompenzační pomůcky x 90 dnů = 2 520 Kč **roční výnosy pronájmu jedné polohovací postele**

2 520 Kč x 2 polohovací postele = 5 040 Kč/rok = **roční výnosy pronájmu dvou polohovacích postelí**

²⁶ 7 Kč/den za pronájem kompenzační pomůcky x 239 dnů = 1 673 Kč/rok = **roční výnosy z pronájmu chodítka čtyřkolového**

1 673 Kč/rok x 3 chodítka čtyřkolová = 5 019 Kč/rok = **výnosy pronájmu všech tří chodítek čtyřkolových**

²⁷ 7 Kč/den za pronájem kompenzační pomůcky x 365 dnů = 2 555 Kč/rok = **roční výnosy pronájmu jednoho chodítka vysokého**

2 555 Kč/rok x 2 chodítka vysoká = 5 110 Kč/rok = **roční výnosy pronájmu obou dvou chodítek vysokých**

pro pobočku ztrátová, jelikož by nepokryla ani nutné roční výdaje ve výši 5 000 Kč za využívání skladovacích prostor.

Berounská pobočka již v minulosti uvažovala o pronájmu skladovacích prostor k uložení rozměrnějších kompenzačních pomůcek. Obdržela nabídku od Rehabilitační nemocnice Beroun týkající se využití skladovací místnosti v prostorách nemocnice za zvýhodněnou cenu 7 000 Kč měsíčně. Za rok by tato suma činila 84 000 Kč²⁸.

Jak ke výše uvedeno, výnosy by při 100% vytíženosti pronájmu kompenzačních pomůcek činily 33 225 Kč ročně²⁹, u předpokládané reálné vytíženosti zapůjčování by se částka snížila na sumu 13 480 Kč za rok³⁰. Tyto výnosy by ani při 100% roční vytíženosti pronájmů kompenzačních pomůcek nestačily k pokrytí výdajů za pronájem místnosti pro uložení pomůcek v Rehabilitační nemocnici Beroun, jež činí 84 000 Kč za rok. Rozšíření doplňkové činnosti by tedy bylo pro pobočku ztrátové.

4.5.2 Odborné proškolení v rámci poskytování sociálních služeb

V rámci návrhu na optimalizaci doplňkové činnosti byla zvolena doplňková aktivita provádění odborného vzdělání v rámci poskytování sociálních služeb.

Nezisková organizace má službu již delší dobu zapsanou ve svém živnostenském listu, avšak ji nikdy neprovozovala. Důvodem byl:

- nedostatek času,
- chybějící odpovídající prostor, kde by se odborná školení mohla provádět,
- absence zaměstnance, který by splňoval požadavky nezbytné pro vedení přednášení na školení.

²⁸ 7 000 Kč/měsíc za pronájem místnosti x 12 měsíců = 84 000 Kč/rok = **roční cena za pronájem prostor v Rehabilitační nemocnici Beroun**

²⁹ 20 440 Kč/rok/2 postele + 5 110 Kč/rok/2 chodítka vysoká + 7 665 Kč/rok/3 chodítka čtyřkolová = 33 225 Kč/rok = **roční výnosy při plné vytíženosti pronájmu kompenzačních pomůcek**

33 225 Kč/rok – 5 000 Kč/rok poplatky za elektrickou energii obci Chyňava = 28 225 Kč/rok = **roční zisk při plné vytíženosti pronájmu kompenzačních pomůcek**

³⁰ 13 440 Kč/rok/2 postele + 3 780 Kč/rok/3 chodítka čtyřkolová + 1 260 Kč/rok/2 chodítka vysoká = 18 480 Kč/rok = **roční výnosy při reálné vytíženosti pronájmu kompenzačních pomůcek**

18 480 Kč/rok – 5 000 Kč/rok/náklady za elektrickou energii obci Chyňava = 13 480 Kč/rok = **roční zisk při reálné vytíženosti pronájmu kompenzačních pomůcek**

V červnu roku 2011 se pobočka přestěhovala do stávajících prostor Penzionu pro seniory. Dosavadní nepříznivá situace se změnila s nástupem nové vedoucí pobočky Mgr. Petry Šedivé v roce 2015. Vedoucí berounské pobočky přijala tři nové zaměstnankyně, které mají potřebné odborné vzdělání a praxi nezbytnou k vedení kurzů celoživotního vzdělávání.

Pro uvažovanou doplňkovou činnost by nezisková organizace pro konání kurzů odborného vzdělávání stávajících prostor klubovny v Penzionu pro seniory, kde má pobočka své sídlo. Klubovna disponuje kapacitou 25 míst a vzhledem k dostupnosti prostoru se jeví jako nejvýhodnější a nejlevnější variantou pro konání povinných odborných školení v Berouně³¹.

Za pronájem místnosti klubovny, která patří Penzionu pro seniory, nezisková organizace neplatí nájemné, hradí pouze:

- poplatky za vodu ve výši 1 440 Kč/rok,
- elektrickou energii v ceně 2 000 Kč/rok,
- teplo 6 600 Kč/rok.

**Tabulka 9- Přehled ročních poplatků
za využívání klubovny (v Kč/rok)**

Druh	Výše poplatku
Voda	1 440
Elektrická energie	2 000
Teplo	6 600
Celkem	10 040

Zdroj: Centrum pro zdravotně postižené a seniory, 2017

³¹ Penzion se nachází 5 min. chůze od centra města a cca 10 min. jízdy od sjezdu z dálnice D5

Celkové roční náklady za využívání prostor klubovny činí 10 040 Kč³². Berounská pobočka klubovny penzionu využívá již v současné době pro konání odborného školení v situaci, kdy se dohodnou školitelem, že on přijede přednášet k nim.

4.6 Požadavky k provozování odborných kurzů

Povinné školení musí absolvovat každá osoba vykonávající službu osobní asistence každý rok v rozsahu nejméně 24 hodin. V současné době si berounská pobočka zajišťuje vykonávání povinných odborných kurzů sama. Cena školení za 8 hodin pro jednu osobní asistentku se pohybuje mezi 1 000 Kč až 3 500 Kč.

Po osobní konzultaci se zaměstnanci berounské pobočky centra pro zdravotně postižené a seniory se dospělo k závěru, že odborné školení by bylo možné realizovat jedenkrát za dva měsíce. Odborné kurzy vedené berounskou pobočkou Centra by probíhaly nejčastěji o víkendu, konkrétně v sobotu. Termín konání přednášek byl zvolen s ohledem na kapacitní vytíženost prostorů klubovny během pracovního týdne. Prostory využívají kromě Centra i další neziskové organizace či spolky.

Potencionálními zájemci, kteří by využívali doplňkové činnosti pobočky, jsou další nevýdělečné instituce v Berouně, které vykonávají službu osobní asistence. Jako příklad lze uvést Domov pro seniory na Verandě nebo Farní charitu Beroun.

V současné době neexistuje v berounském regionu žádná nezisková organizace, která by organizovala takovéto odborné kurzy. Nejbližší nevýdělečná instituce, která provádí školení odborných asistentů, se nachází v obci Chrást'any. Tento fakt znamená pro berounskou pobočku velkou výhodu, nemá totiž v okolí žádnou konkurenci.

Vzhledem k časové náročnosti, nákladům za cestu a ceně kurzovního je pro nevýdělečné organizace, především v malých městech, velmi obtížné a cenově náročné zařizovat a absolvovat povinná odborná školení. Není výjimkou, že neziskové instituce často absolvují povinné kurzy i v Praze, kde cena za odborné školení pro jednoho zaměstnance v rozsahu 8 hodin činí kolem 3 500 Kč.

³² voda 1 440 Kč/rok + teplo 2 000 Kč/ rok + elektrická energie 6 600 Kč/rok = 10 040 Kč/rok
= celkové roční náklady za využívání prostor klubovny

Osobní asistentky se v rámci celoživotního vzdělávání zúčastňují vzdělávacích akcí, které se zaměřují na novinky v oblasti:

- sociálně právní problematiky,
- standardy kvality sociálních služeb,
- speciální poradenství.

V případě, že by pobočka převzala pořádání těchto kurzů a začala by organizovat výuku v prostorách klubovny Penzionu pro seniory, má možnost díky této doplňkové činnosti získat další finance pro svůj rozvoj.

Díky tomu, že by odborné školení probíhalo v klubovně Penzionu pro seniory, v místě působení samotné pobočky Centra, odpadly by jinak vysoké poplatky za pronájem školící místnosti. Školení by prováděly samy zaměstnankyně pobočky Centra. Odbornou kvalifikaci pro konání kurzů osobní asistence mají čtyři z pěti zaměstnankyň pobočky.

4.6.1 Neziskové organizace poskytující osobní asistenci

Domov seniorů T. G. M.

Nezisková organizace mimo jiné provozuje stejně jako Centrum pro zdravotně postižené půjčovnu kompenzačních pomůcek a poskytuje služby odlehčovací péče. Zaměstnává dvě osobní asistentky. (24)

Domov pro seniory Centrum na Verandě Beroun

Stejně jako předchozí domov pro seniory také Centrum na verandě poskytuje službu osobní asistence a disponuje kapacitou šest lůžek pro odlehčovací péči. Zaměstnává pět osobních asistentek. (25)

Farní charita Beroun

Své služby v oblasti osobní asistence poskytuje také Farní charita, která stejně jako berounská pobočka Centra tělesně postižených provozuje půjčovnu kompenzačních pomůcek. Cena osobní asistence činí zde 100 Kč/hod. Nevýdělečná instituce zaměstnává dvě osobní asistentky. (26)

Dobromysl

Obecně prospěšná společnost poskytuje služby osobní asistence pro zdravotně postižené od 1 roku věku. Službu poskytuje terénní formou, bez ohledu na místo či čas. Nezisková organizace zaměstnává patnáct osobních asistentek. (27)

Klubíčko

Veřejně prospěšná organizace vykonává služby osobní asistence pro děti a dospělé většinou s těžkým zdravotním postižením a také pro seniory. Zaměstnává čtyři osobní asistenty. (28)

4.7 Provozování odborných kurzů

Ve městě Beroun v současné době provozuje službu osobní asistence celkem pět neziskových organizací s celkovým počtem 26 osobních asistentů. Ti musí každým rokem povinně absolvovat odborné kurzy v rozsahu 24 hodin.

Byly osloveny neziskové organizace, které působí ve městě Beroun a stejně jako berounská pobočka Centra vykonávají službu osobní asistence, s dotazem, zda by zajistily povinná odborná proškolení svých zaměstnanců u berounské pobočky, jestliže by cena za kurz pro jednotlivce byla nižší než, kterou doposud organizace hradí za odborná školení.

Všechny dotázané berounské nevýdělečné instituce se jednomyslně shodly na názoru, že v případě, kdy by se cena za kurzy pro jednotlivce pohybovala v rozmezí 1 000 Kč až 2 000 Kč, byla by pro ně tato cenová nabídka výhodnější nežli suma za stávající smlouvaná odborná školení a zároveň i lépe dostupná. Neziskové organizace by v takovém případě ušetřily další výdaje, které jsou spojené s odborným proškolením daného zaměstnance. Tyto náklady představují především úhradu za cestu, kterou musí daný jedinec absolvovat, v případě, kdy se odborná školení konají mimo místo působení dané neziskové instituce.

4.8 Příjmy z vykonávání odborných kurzů

Kapacita klubovny v Penzionu pro seniory, kde by se odborné kurzy konaly, je 25 míst. Zájemcem o odborné školení by byly osobní asistenti dalších neziskových organizací, které působí v Berouně, celkem tedy 26 osobních asistentů. Cena za odborný

kurz byla zvolena 1 500 Kč/8 hodin/1 osoba. Školení by se pořádala především o víkendů 1x za 2 měsíce. Termín byl zvolen s ohledem na časovou náročnost procesu schvalování výuky kurzů od Ministerstva práce a sociálních věcí a současnou pracovní vytíženost zaměstnanců pobočky, kteří by návrhy na náplň jednotlivých kurzů vytvářeli.

4.9 Roční kapacitní vytíženost odborných kurzů

Pro záměr rozšíření doplňkové činnosti berounské pobočky Centra pořádání odborných kurzů osobní asistence je nezbytné propočítat plnou, reálnou a minimální roční kapacitní vytíženost jednotlivých konaných odborných školení.

Plná vytíženost kurzů

Roční zisk z konání odborných školení při částce 1 500 Kč a proškolení všech 26 osobních asistentů berounských neziskových organizací v povinném rozsahu 24 hodin za rok by při 100% vytížení v prvním roce, činil sumu 117 000 Kč³³. Z celkových výnosů je nezbytné odečíst částku 10 040 Kč, která představuje roční náklady za využívání prostorů klubovny. Čistý zisk by po prvním roce provozování odborných kurzů činil 106 960 Kč³⁴, které by pobočka získala do svého rozpočtu navíc díky této doplňkové činnosti

Tabulka 10 - Roční výnosy z odborných školení při 100% vytíženosti

Cena za odborný kurz	Počet proškolených osob	Roční výnos z kurzů	Roční náklady	Roční zisk z kurzů
1 500 Kč	26	117 000	10 040	106 960 Kč
1 500 Kč	31	140 000	10 040	129 460 Kč

Zdroj: Centrum pro zdravotně postižené a seniory, 2017

³³ (1 500 Kč (cena za kurz/1 osoba/8 hodin) x 26 zájemců) x 3 = 117 000 Kč/rok **roční výnosy při 100% vytíženosti odborných kurzů**

³⁴ 117 000 Kč roční výnosy za odborné kurzy – 10 040 Kč cena za provoz klubovny = 106 960 Kč/rok **roční zisky při 100% vytíženosti odborných kurzů,**

Zájem o služby osobní asistence se mezi klienty každým rokem zvyšuje. Přibývá jednotlivců se zdravotním postižením, kteří jsou odkázáni na pomoc druhé osoby a jako formu pomoci volí služby osobní asistentky. Je zde tudíž předpoklad, že by berounské pobočce dalším rokem přibyli další zájemci z již stávajících neziskových organizací.

V situaci, kdy by všechny stávající neziskové organizace přijaly v příštím roce každá jednoho zaměstnance, který by vykonával služby osobní asistence, přibylo by pobočce dalších pět zájemců o odborné školení. Předpoklad přijetí dalších osobních asistentů vychází z dlouhodobých plánů nevýdělečných organizací v Berouně.

Pokud by pobočka ponechala stávající cenu za odborný kurz 1 500 Kč/8 hodin/1 osoba, činily by roční výnosy 139 500 Kč³⁵, po odečtení sumy 10 040 Kč, které představují roční náklady za používání klubovny, by mohla pobočka počítat s čistým ziskem ve výši 129 460 Kč³⁶ za druhý rok provozování odborných kurzů v případě, že by i další rok byla vytíženost odborných kurzů 100%.

Minimální vytíženost

Berounská pobočka by při zvažování provozování doplňkové aktivity měla znát i minimální vytíženost, při které by měla možnost vykonávat doplňkovou činnost pořádáním odborných kurzů. Zamýšlenou činnost lze provozovat i v situaci, kdy by roční výnosy z této služby pokryly alespoň částku 10 040 Kč za rok představující úhradu Penzionu pro seniory za využívání prostor místní klubovny. Tím se míní, že by organizace musela ročně proškolit v rozsahu 24 hodin alespoň tři osobní asistentky.

Roční výnosy by při tomto počtu zájemců činily částku 13 500 Kč za rok³⁷. Z uvedené sumy je nutné opět odečíst roční náklady za používání klubovny, která patří Penzionu pro seniory v částce 10 040 Kč/rok. Roční zisk po odečtení nákladů by představoval částku 3 460 Kč³⁸.

³⁵ [1 500 Kč (cena za kurz/1 osoba/8 hodin)] x 31 zájemců x 3 = 139 500 Kč/rok = **roční výnosy při 100% vytíženosti odborných kurzů**

³⁶ 139 500 Kč roční výnosy za odborné kurzy – 10 040 Kč roční náklady za provoz klubovny = 129 460 Kč/rok = **roční zisk při 100% vytíženosti odborných kurzů**

³⁷ [1 500 Kč (cena za kurz/1 osoba/8 hodin) x 3zájemci] x 3 = 13 500 Kč/rok = **roční výnosy při minimální vytíženosti odborných kurzů**

³⁸ 13 500 Kč roční výnosy za odborné kurzy – 10 040 Kč cena za provoz klubovny = 3 460 Kč/rok = **roční zisk při minimální vytíženosti odborných kurzů**

Tabulka 11 - Výnosy při minimální vytíženosti kurzů (v Kč)

Cena za kurz	Počet proškolených osob	Roční výnosy	Roční náklady	Roční zisk
1 500 Kč	3	13 500	10 040	3 460 Kč

Zdroj: Centrum pro zdravotně postižené a seniory, 2017

Pokud by pobočka za rok proškolila méně než tři osobní asistenty nebo by školení proběhlo v časovém rozsahu menším než 24 hodin, byla by pro ni doplňková činnost ztrátová.

Reálná vytíženost kurzů

Vzhledem k tomu, že danou doplňkovou činností žádná pobočka Centra pro zdravotně postižené a seniory doposud neprovozovala, je obtížné určit reálnou vytíženost těchto kurzů. Následující sumy ročních výnosů za provozování kurzů osobní asistence jsou proto pouze orientační. Kapacita kurzů byla stanovena na základě e-mailové komunikace s nevýdělečnou organizací Asociace pro osobní asistenci, která sídlí v obci Chrášťany a která již delší čas provozuje odborné kurzy osobní asistence.

Pro pomoc ke stanovení reálné obsazenosti jednotlivých odborných kurzů byla kontaktována nezisková organizace Asociace pro osobní asistenci, která sídlí v obci Chrášťany. Daná nezisková instituce byla oslovena s dotazy na kapacitu jednoho odborného kurzu školení osobních asistentů a průměrnou obsazenost jednotlivých kurzů. Nezisková organizace vykonává odborná školení v kapacitě 15 zájemců, průměrná vytíženost odborných kurzů je 9 osob měsíčně. Termíny odborných kurzů stanovuje Asociace pro osobní asistenci na základě společné dohody s danými nevýdělečnými institucemi a s ohledem na kapacitu školící místnosti, která činí 26 osob. Průměrně se konají kurzy 1 x až 2 x za měsíc, dle potřeb jednotlivých organizací, není však výjimkou, že během měsíce nezisková organizace nevykoná žádné odborné školení.

Obsazenost jednotlivých kurzů je ovlivněna především neexistující konkurencí, která by provozovala stejnou činnost a také její polohou. Obec Chrášťany se nachází cca 10 km

od Prahy, tudíž jejich služeb využívá mnoho pražských neziskových institucí, pro které je cena za odborné kurzy častokrát nižší než obdobný kurz konaný v Praze.

Berounská pobočka s konáním kurzů bude teprve začínat, tudíž nemůže počítat s podobnou naplněností jakou má Asociace pro osobní asistenci. Důležitou skutečností, které je nutné brát v úvahu při stanovení reálné kapacity naplněnosti kurzů je i fakt, že v berounském regionu nepůsobí tolik nevýdělečných institucí, jako v Praze a blízkém okolí. Na základě těchto skutečností byla reálná kapacita zvolena na 7 zájemců ročně, které by pobočka proškolila v rozsahu 24 hodin.

Tabulka 12 - Výnosy z odborných kurzů při reálné vytíženosti (v Kč)

Cena za kurz	Proškolené osoby	Roční výnos z kurzů	Roční náklady	Roční zisk z kurzů
1 500 Kč	7	31 500	10 040	21 460

Zdroj: Centrum pro zdravotně postižené a seniory, 2017

Výnosy z doplňkové činnosti by za těchto podmínek a při částce 1 500 Kč za osobu, v časovém rozsahu osm hodin za jedno školení činily při kapacitě sedm osob, jež by absolvovaly školení třikrát za rok sumu 31 500 Kč ročně³⁹. Z předpokládané částky je nutné odečíst sumu 10 040 Kč, které představují poplatky za režijní náklady klubovny. Zisk z doplňkové činnosti by za těchto podmínek a po odečtení ročních nákladů za elektrickou energii dosahoval sumy 21 460 Kč ročně⁴⁰.

Povinná proškolení musí absolvovat každý jedinec vykonávající službu osobní asistence v kapacitě 24 hodin za rok. Je možné předpokládat, že během kalendářního roku by se mohlo pobočce postupně dařit získávat pro svá školení i další neziskové organizace z Berouna, které v minulosti z nějakého důvodu odmítly nabídku pobočky. Popřípadě je zde možnost, že by se oslovené neziskové instituce ozývaly pobočce se zájmem

³⁹ 1 500 Kč (cena za kurz/1 osoba/8 hodin) x 7zájemců x 3 = **roční výnosy při reálné vytíženosti odborných kurzů**

⁴⁰ 31 500 Kč/rok celkové roční výnosy z kurzů - 10 040 Kč celkové režijní náklady za pronájem klubovny = 21 460 Kč/rok = **celkové roční zisky při reálné vytíženosti odborných kurzů**

o proškolení svých zaměstnanců samy. Takovou možnost lze předpokládat v situaci, kdy v této době byla finanční nabídka za kurz pro danou nevýdělečnou instituci cenově nižší, popřípadě by jim daný návrh vyhovoval lépe časově nežli nabídky, které obdržela daná organizace od jiných školitelů.

5 Výsledky a diskuze

Centrum pro zdravotně postižené a seniory se neustále potýká s nedostatkem finančních prostředků, každá pobočka řeší situaci individuálně.

Pobočka Beroun, o které je pojednáváno v práci, má snahu potřebné finanční prostředky získat prostřednictvím vykonávání doplňkových činností, jako je:

- osobní asistence,
- zapůjčování kompenzačních pomůcek za poplatek.

Pobočka je ve svých doplňkových aktivitách limitována nedostačujícími kapacitními prostory při skladování kompenzačních pomůcek a nízkým počtem zaměstnanců vykonávajících službu osobní asistence. Čtyři z pěti zaměstnankyň pobočky mají odbornou kvalifikaci k vykonávání služeb osobní asistence.

Rozšíření skladovacích prostor pro kompenzační pomůcky

Pobočka se dlouhodobě snaží najít nové příležitosti, díky kterým by zvýšila své příjmy z provádění doplňkové činnosti. Jako jedna z možností vzhledem ke stávající situaci, která by připadala v úvahu, je rozšíření skladovacích prostor pro kompenzační pomůcky. Pobočka obdržela na podzim finančně velmi výhodnou nabídku od obce Chyňava, která jí nabízí zapůjčení kapacitně odpovídajících skladovacích prostor za cenu 5 000 Kč ročně jako úhradu za elektrickou energii. Pobočka by díky příznivé nabídce mohla zakoupit nové kompenzační pomůcky, na které by získala od Ministerstva zdravotnictví příspěvek ve výši až 150 000 Kč za rok.

Berounská pobočka má záměr nakoupit a následně za poplatek pronajímat:

- chodítka čtyřkolové,
- chodítka vysoké,
- polohovací postel.

Důvodem pro zvolení tří výše uvedených kompenzačních pomůcek byla jejich velká poptávka ze strany klientů. Vzhledem k tomu, že dvě ze tří zmiňovaných pomůcek dosud pobočka nezapůjčuje, byla reálná vytiženost pronajímání pomůcek stanovena dle

průměrné vytíženosti zapůjčování daných pomůcek jiných poboček centra, které pomůcky již vlastní a pronajímají.

Roční zisk by při této vytíženosti a po odečtení částky 5 000 Kč na úhradu elektrické energie obci Chyňava činil 13 480 Kč za rok. Suma představuje dvojnásobek dosavadní roční vybrané částky za pronájem kompenzačních pomůcek. Bylo spočítáno, že rozšíření doplňkové činnosti lze realizovat i za předpokladu, že zisk pronájmu všech kompenzačních pomůcek dohromady nebo popřípadě každé zvlášť dosáhne za rok částky alespoň 5 019 až 5 110 Kč. V případě, že se pobožce podaří domluvit s obcí Chyňava navrhované podmínky za zapůjčení skladovacích prostor, je zde velká pravděpodobnost, že rozšíření prostor a tím zapůjčování většího množství kompenzačních pomůcek přinese pobožce zisk.

Tabulka 13 - Přehled výnosu při rozdílné vytíženosti pronájmu pomůcek (v Kč)

Vytíženost	Roční náklady	Roční výnosy
Plná vytíženost	5 000	49 655
Reálná vytíženost	5 000	13 480
Minimální vytíženost	5 000	5 019 – 5 110

Zdroj: Centrum pro zdravotně postižené a seniory, 2017

Odborné proškolení osobních asistentů

Berounská pobožka kromě pronajímání kompenzačních pomůcek provozuje ještě další doplňkovou činnost a tou je osobní asistence. Zájem o služby osobní asistence každým rokem stoupá. Často zde nejde jen o pomoc klientovi s jeho fyzickými aktivitami, na které sám nestačí, ale služby zahrnují leckdy i roli přítele a rádce pro osamocené jedince. Se zájmem o osobní asistenci přibývá zároveň i počet osob, které tuto službu vykonávají a které musí každým rokem projít povinným odborným školením v rozsahu 24 hodin ročně. Neziskové organizace se neustále snaží získávat odborné kurzy co nejlevněji a zároveň dostupné z hlediska místa konání.

V rámci návrhu optimalizace doplňkové činnosti byla pro berounskou pobočku navržena možnost provádění kurzů odborného vzdělávání osobních asistentů. Pobočka má tuto doplňkovou aktivitu již delší dobu zapsanou ve svém živnostenském listě, ale nikdy ji nevykonávala. Jako jeden z důvodů absence provádění odborných školení byl dlouhodobý nedostatek odborně kvalifikovaných pracovníků, kteří by mohli odborné kurzy vést. Dlouholetá nepříznivá situace berounské pobočky Centra pro zdravotně postižené a seniory se změnila v roce 2015 s nástupem Mgr. Petry Šedivé, jako nové vedoucí pobočky. Po jejím nástupu nastaly postupně některé reorganizační změny, které se týkaly především kvalifikovaných zaměstnanců pobočky. Byly přijaty nové pracovnice vykonávající službu osobní asistence, které již mají potřebnou odbornou kvalifikaci

Ve městě Beroun v současné době působí pět neziskových institucí, které zaměstnávají celkem 26 osobních asistentů, které je třeba každým rokem povinně odborně proškolit.

V rámci návrhu doplňkové činnosti byly osloveny neziskové organizace s dotazem, zda by své zaměstnance nechaly odborně proškolit v berounské pobočce Centra pro zdravotně postižené a seniory. Nevýdělečné instituce se jednomyslně shodly, že při ceně 1 500 Kč/osoba/8 hodin je pro ně nabídka finančně zajímavá. Bylo spočítáno, že v situaci, kdy by se odborného proškolení zúčastnilo všech 26 osobních asistentů v povinném časovém rozsahu 24 hodin za rok, činily-by výnosy z této doplňkové aktivity sumu 117 000 Kč za rok. Z uvedené částky je nezbytné odečíst sumu 10 040 Kč jako roční náklady za využívání prostor klubovny penzionu pro seniory, výnosy po odečtení režijních nákladů činí 106 960 Kč ročně.

Pobočka však nemůže reálně počítat se 100% účastí všech osobních asistentů pěti nevýdělečných institucí. V případě, kdy by se školení zúčastnilo 7 zájemců, kteří by byli proškolení v povinném časovém rozsahu 24 hodin za rok a při částce 1 500 Kč za kurz, za osobu/osm hodin školení, dosahovala by pobočka ročního zisku ve výši 31 500 Kč. Z uvedené částky je nezbytné opět odečíst 10 040 Kč jako roční náklady za využívání prostor klubovny Penzionu pro seniory. Po odečtení výše uvedených nákladů činí roční výnos částku 21 460 Kč za rok.

Doplňkovou aktivitu je možné pořádat i při minimální vytíženosti, v případě, že zisk z této činnosti dosahuje částky alespoň 10 040 Kč za rok, což představuje náklady za úhradu elektrické energie penzionu. Tím se rozumí proškolit ročně v rozsahu 24 hodin

alespoň tři osobní asistentky. Výnosy by při takovém počtu zájemců tvořily částku 13 500 Kč za rok, po odečtení částky 10 040 Kč, která představuje roční náklady za zapůjčování klubovny, činí roční zisk sumu 3 460 Kč. Pokud by ročně pobočka proškolila méně osobních asistentů, než byl stanovený minimální počet zájemců nebo by zájemce proškolila v časovém rozsahu nižším než 24 hodin, byla by tato doplňková činnost ztrátová.

Tabulka 14 - Přehled ročních výnosů při rozdílné vytiženosti kurzů (v Kč)

Vytiženost	Roční náklady	Roční výnosy
Plná vytiženost	10 040	106 980
Reálná vytiženost	10 040	30 460
Minimální vytiženost	10 040	3 460

Zdroj: Centrum pro zdravotně postižené a seniory, 2017

Tabulka zobrazuje roční výnosy při rozdílné roční vytiženosti odborných kurzů.

Pobočka má v současné době velmi příznivé podmínky k tomu, aby začala vykonávat doplňkovou činnost konání odborných školení osobních asistentů. Má potřebné prostory, které může použít jako školící místnost. Za provoz klubovny nemusí pobočka platit vysoké poplatky. Kurzy by vedly osobní asistentky Centra pro zdravotně postižené, které mají k této aktivitě potřebnou odbornou kvalifikaci. Navíc v berounském regionu neexistuje doposud žádná jiná nevýdělečná instituce, která by podobnou činnost vykonávala.

6 Závěr

Rozšíření půjčovny kompenzačních pomůcek

Berounská pobočka Centra pro zdravotně postižené a seniory provozuje jako jednu ze svých doplňkových činností půjčovnu kompenzačních pomůcek, výnosy z této aktivity jsou dlouhodobě nízké, jedním z důvodů jsou nedostatečné skladovací prostory. V současné době pobočka jedná s obcí Chyňavou o zapůjčení skladovací místnosti, díky které by mohla rozšířit stávající půjčovnu a získat při reálné vytíženosti zapůjčování nově zakoupených pomůcek dodatečné roční výnosy ve výši 13 480 Kč. Získaná částka by činila téměř dvojnásobek dosavadních ročních zisků z této činnosti.

Vybrané peníze by pobočka mohla využít k pokrytí časového rozsahu v situaci, kdy má přiznanou dotaci od některého ze subjektů a čeká na její vyplacení. V této době pobočka potřebuje veškeré volné finanční prostředky, aby přečkala tuto situaci, jelikož přiznané dotace přicházejí v období kolem půlky dubna. Centrum se díky těmto termínům dostává každoročně do finanční tísně. Nastalou situaci řeší každá pobočka individuálně dle svých aktuálních peněžních možností. Pobočky, které provozují doplňkovou činnost, jsou požádány, aby ředitelce centra zaslaly určitou část svých výnosů. Zaslanou sumu ředitelka použije na úhradu mezd svých zaměstnanců či k pokrytí nákladů na provoz poboček, které neprovozují žádnou doplňkovou činnost a jsou odkázány na finanční podporu z dotací či od organizace. V dubnu, kdy přijdou očekávané dotace, zaslanou částku pobočkám ředitelka opět vrátí. V minulých letech byla situace natolik špatná, že centrum muselo začít propouštět své zaměstnance a stávajícím pracovníkům byla snížena mzda pouze na základní plat.

Pro plynulý a efektivní provoz neziskové organizace by přispělo víceleté financování. Ze začátku roku se organizace potýká s finanční tísní naopak koncem roku vedoucí pobočky narychlo a často velmi neefektivně utrácejí zbylé finance, které by v případě nevyčerpání celé částky museli vrátit v původní sumě. V případě víceletého financování by pobočkám odpadly potíže s financemi a měla by možnost efektivněji využívat poskytnuté peníze pro zlepšení poskytování služeb, které jsou její hlavní činností.

Odborné proškolení

Vzhledem k tomu, že doposud berounská pobočka neprovozovala doplňkovou činnost pořádání kurzů odborného vzdělávání, je nutné předpokládat možnou počáteční nedůvěru potenciaálních zájemců o školení. V rámci předběžného průzkumu zájmu o provozování kurzů byly osloveny neziskové organizace poskytující ve městě Beroun služby osobní asistenci. Všechny instituce se jednomyslně shodly na názoru, že pokud bude pobočka nabízet pořádání těchto odborných kurzů za částku nižší, než neziskové organizace dosavadně hradí školitelům za své zaměstnance, byl by o zájem se odborných kurzů zúčastnit. Může se však stát, že až pobočka začne poskytovat odborná školení a osloví s konkrétní nabídkou dané nevýdělečné organizace, některé z institucí návrh odmítnou z důvodu současné zajímavější nabídky od stávajících školitelů. Popřípadě získají školení, jako sponzorský dar eventuálně neziskovým organizacím nebude vyhovovat prostředí, kde by kurzy probíhaly, nebo by v současné chvíli neměla daná organizace volné finanční prostředky na úhradu školení svých zaměstnanců. Je proto nezbytné, aby berounská pobočka Centra pro zdravotně postižené brala v úvahu i tuto variantu.

Odborné kurzy proškolení osobních asistentů v současné době v berounském regionu nevykonává žádná nevýdělečná instituce. Berounská pobočka má velmi dobré podmínky, aby odborná školení mohla začít vykonávat, a lze předpokládat, že doplňková činnost bude zisková.

V případě, že nasadí cenu nižší, než za kterou jsou ostatní neziskové organizace v Berouně doposud školeny, má velkou šanci, že tento druh doplňkové činnosti bude úspěšný a přinese berounské pobočce další peněžní prostředky.

Při reálné vytíženosti obou navržených optimalizovaných doplňkových aktivit by roční výnosy z těchto činností činily částku 34 940 Kč⁴¹.

⁴¹ 21 460 Kč/rok výnosy z odborných kurzů při 7 zájemcích za rok + 13 480 Kč/rok výnosy z pronájmu kompenzačních pomůcek = 34 940 Kč/rok = **roční výnosy z odborných kurzů při reálné vytíženosti**

7 Bibliografie

1. **Růžena, Růžičková.** *Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně.* Olomouc : Nakladatelství ANAG, 2006. ISBN 80-7263-343-0..
2. **Boukal, Petr.** *Nestátní neziskové organizace.* Praha : Nakladatelství Oeconomica, 2009.
3. **Jaroslav, Rektořík.** *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení. 2. aktualiz. vyd.* Praha : Ekopress, 2007. ISBN 8086929256.
4. **Začalová, Pavla.** Rozvojovka. *Neziskový sektor a rozvojová spolupráce.* [Online] 2012. [Citace: 19. 9 2016.] <http://www.rozvojovka.cz/neziskovy-sektor-a-rozvojova-spoluprace>.
5. **Ing. Jan Stejskal, Phd.** *Neziskové organizace.* Pardubice : Univerzita Pardubice, 2012.
6. **Magdalena, Hunčová.** *Ekonomický rozměr občanské společnosti.* Ústí nad Labem : Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, 2004. ISBN 8070446056.
7. **Anna, Pelikánová.** *Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky.* Praha : Grada Publishing, a. s., 2016.
8. **Mgr. Adam Forst.** ePravo.cz. *Transformace občanských sdružení na spolky dle NOZ.* [Online] 7. 6 2013. [Citace: 5. 11 2016.] <http://www.epravo.cz/top/clanky/transformace-obcanskych-sdruzeni-na-spolky-dle-noveho-obcanskeho-zakoniku-91443.html>.
9. Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Státní a nestátní nevýdělečné organizace.* [Online] 20. 10 2001. [Citace: 1. 3 2017.] <http://www.mpsv.cz/cs/7721>.
10. **Salamon Lester, Anheier Helmut.** *In Search of the Nonprofit Sector I: The Question of Definitions.* místo neznámé : Johns Hopkins Institute for Policy Studies, 1992, 1992. 9781886333086.
11. **Kučerová Dagmar.** Podnikatel.cz. [Online] 9. 10 2013. [Citace: 5. 11 2016.] <http://www.podnikatel.cz/clanky/novy-obcansky-zakonik-meni-fungovani-obcanskych-sdruzeni/>.
12. Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Sociální poradenství.* [Online] 2016. [Citace: 3. 5 2017.] <http://slovník.mpsv.cz/socialni-poradenstvi.html>.
13. *Sociálně aktivizační služby.* [Online] 2016. [Citace: 3. 5 2017.] <https://www.staromestska.cz/socialne-aktivizacni-sluzba/>.
14. Osobní asistent. [Online] 2017. [Citace: 4. 3 2017.] <http://www.osobniasistent.cz>.
15. *Osobní asistence.* [Online] 2014. [Citace: 4. 3 2017.] <http://www.osobniasistence.cz/?tema=5&article=9&detail=2>.

16. Osobní asistence. [Online] [Citace: 17. 2 2017.] http://www.osobniasistent.cz/underwood/download/files/legislativa_osobni_asistent.pdf.
17. Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Společensky účelná pracovní místa*. [Online] 2015. [Citace: 28. 2 2016.] https://portal.mpsv.cz/upcr/kp/jhm/apz/spolecensky_ucelna_pracovni_mista.
18. Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Veřejně prospěšná pracovní místa*. [Online] 2015. [Citace: 28. 2 2017.] https://portal.mpsv.cz/upcr/kp/jhm/apz/verejne_prospesne_prace.
19. Neziskový sektor. [Online] 30. 12 2009. [Citace: 28. 9 2016.] <http://www.czech.cz/cz/Podnikani/Ekonomicka-fakta/Neziskovy-sektor>.
20. Inflow. *Fundraising*. [Online] 3. 3 2010. [Citace: 12. 3 2017.] <http://www.inflow.cz/fundraising>.
21. Úřad vlády ČR. *Dárcovství*. [Online] 2013. [Citace: 12. 3 2017.] https://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/dokumenty/studie_kalousova_darcovstvi_pro_web.pdf.
22. Marketing journal. *Úloha sponzoringu*. [Online] 20. 1 2009. [Citace: 14. 11 2016.] http://www.m-journal.cz/cs/public-relations/sponzoring-fundraising/uloha-sponzoringu__s387x623.html.
23. **Václav, Dobrozemský a Jan, Stejskal.** *Nevýdělečné organizace v teorii*. Praha : Wolters Kluwer, 2015. 978-80-7478-799-7 .
24. Dotace online. *Co jsou dotace a granty*. [Online] 2016. [Citace: 31. 10 2016.] <http://www.dotaceonline.cz/Page.aspx?SP=1181&GDCookies=Y>.
25. Centrum pro zdravotně postižené a seniory. [Online] [Citace: 15. 11 2016.] http://www.czpstredoceskykraj.cz/?page_id=21.
26. Domov seniorů TGM. [Online] 2016. [Citace: 28. 12 2016.] <http://www.seniори-beroun.cz/>.
27. Domov na Verandě. [Online] 2014. [Citace: 28. 12 2016.] <http://domovnaverande.cz/>.
28. Farní charita Beroun. [Online] 2016. [Citace: 29. 12 2016.] <http://beroun.charita.cz/>.
29. Dobromysl. [Online] 2015. [Citace: 29. 12 2016.] <http://www.dobromysl.org/>.
30. Klubíčko. [Online] 2016. [Citace: 27. 12 2016.] <http://www.klubickoberoun.cz/>.
31. Neziskovky. *Co to je neziskový sektor*. [Online] 2013. [Citace: 19. 9 2016.] http://www.neziskovky.cz/clanky/511_538_540/fakta_neziskovky-v_co-to-je-neziskovy-sektor-/.

32. Zákony online. *Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech.* [Online]
[Citace: 7. 3 2017.] <http://zakony-online.cz/?s161&q161=all>.

8 Přílohy

Příloha 1 – Ceník půjčovního kompenzačních pomůcek CZP Středočeského kraje

Pomůcka	Půjčonné za den	Kauce
Elektrické polohovací lůžko	30	900
Mechanický vozík	10	500
Chodítko tříbodové	10	-
Chodítko čtyřkolové	10	-
Chodítko čtyřbodové	10	-
Klozetové křeslo	10	-
Sedačka do vany	5	-
Nástavce na WC	5	-
Sedačka do sprchy	5	-
Francouzské hole	5	-
Podpažní berle	5	-

Zdroj: Centrum pro zdravotně postižené a seniory, 2017